Antun Bošnjaković

NOVAK – BAPSKA godine 1767.

U Biskupijskom arhivu u Pečuhu nalazi se rukopisom ispisana knjiga »conscriptio Parochiarum et Animarum in iis contentarum, in Districtu Inferioris Sclavoniae Dioecesis Quinque–Ecclesiensis, tam in Statu Provinciali, quam Militari, peracta Anno Dñi 1767«.[1]

To je nešto poput knjige »Status animarum« naznačenog područja. U predjelu južno od Drave i Dunava, sve tamo od Miholjca preko Vinkovaca pa do Morovića na utoku Studve u Bosut i Šarengrada na Dunavu, u toj je knjizi oko 106 mjesta, čini se 27 mjesta kao župe, a 79 kao filijale.[2]

---

[1] U Biskupijskom arhivu u Pečuhu postoje tri sveska popisa župa iz godine 1767 – 1768, Tomus 17, 18, 19. Prvi svezak, br. 17, »peracto anno Domini 1767« sadrži popis jednog dijela Slavonije i jednog dijela Srijema. U tom je svesku i popis Novaka i Bapske g. 1767.

Svezak br. 18 sadrži popis župa oko mjesta Tolna, a svezak br. 19 obuhvaća veoma prostrano područje Baranje, od mjesta Dombóvar i Bonyhád na sjeveru pa preko mjesta Mohách i Batina na istoku i mjesta Sigeth na zapadu do rijeke Drave na jugu.

Sva su ta tri sveska djelomično, i iz jednog aspekta, obrađena u znanstvenom radu »Ferdinand Hengl (Pécs–Fünfkirchen/Ungarn), –Deutsche Kolonisten des 18. Jahrhunderts in Südungarn–Die deutschen Familien im Komitat Baranya–Branau, Somogy–Schomodei (mit Syrmien u. Slawonien) und Tolna–Tolnau in den kirchlichen Seelenlisten 1767–1771. Quellenpublikation mit ca. 13.000 deutschen Familien. Karlsruhe, 1990. 3 Teile mit zus. 1280 Seiten, 4 Karten...«

Gospodin je Hengl napisao također tri knjige s naslovom »Deutsche Kolonisten im Komitat Baranya (Ungarn) 1688–1752«.

U dva sam navrata, upravo zbog tih popisa, pohodio Biskupijski arhiv u Pečuhu. Bilo je to g. 1980. i g. 1990. Njemci su uzeli i fotokopije i mikrofilmove tih popisa. Za svezak br. 17, koji sadrži isključivao hrvatska naselja jednog dijela Srijema i Slavonije, i za svezak br. 19, koji u onom prostranstvu Baranje ima sigurno i veliki broj hrvatskih naselja, nije se do sada nitko posebno zanimao. Tako sam ja čuo za svog posljednjeg boravka u tom arhivu.

[2] Knjiga nema naznačenih stranica. Nema nikakvog sadržaja niti pregleda. – Iako sam već g. 1980. sastavio sadržaj knjige, a g. 1990. ponovno provjerio taj svoj pregled, ipak ću se za ovu zgodu radije poslužiti pregledom otisnutim u djelu Ferdinanda Hengl–a.

Istina je da se naš broj župa ne slaže posve s brojem što ga donosi Ferdinand Hengl. Bilo bi negdje primjedaba i na njegovo čitanje. U rukopisu je naime sigurno SSlivossevczi, SSagh itd. No i sam pisac rukopisa nije uvijek dosljedan. On npr. piše Vilievo, ali i Viljevo, Benicsanczi i Beničanczi, Czarnkovczi i Černkovczi, Pa i Saag itd. Traženje nekog točnog i

Zahvaljujući arhivaru Biskupijskog arhiva u Pečuhu dobio sam mikrofilmove popisa mjesta Novak i Bapska. Tako mi je bilo omogućeno pročitati, prepi-

---

konačnog čitanja imalo bi smisla tek kad bi se obrađivao cijeli rukopis. Konačnost i točnost i tada bi bila samo manje relativna, budući da bi ovisilo o tome za koji bismo se oblik odlučili.

Sadržaj rukopisa knjige br. 17, kao što ga veoma pregledno donosi Ferdinand Hengl, izgleda ovako.

ARCHIVUM EPISCOPALE QUINQUE-ECCLESIENSE TOMUS 17.

Conscriptio Parochiarum et Animarum in iis Contentarum in Districtu Inferioris Sclavoniae Diaecesis Quinque-Ecclesiensis, tam in Statu Provinciali, qvam Militari, peracta Anno Domini 1767.

Parochia	Filiali
1. Tovarnik	Illacs
2. Jankovcze	Svinjarevcze, Slakovcze, Neo-Jankovcze
3. Kukujevcze	Gibaracz
4. Lovasz	Novak, Bapska, Oppatovacz
5. Sarengrad	
6. Szottin	Berak, Tompoevcze, Csakovcze
7. Tordincze	Anthin
8. Vukovar	Bogdanovcze
9. Nustar	Czerich, Marincze
10. Miholiacz	Vilievo, S.Georgij, Podgaiczy, Rakitovicza
11. Petrievcze	Satincza, Ladimirovczi, Bizovacz
12. Nasice	Koschka
13. Brogijance	Abianovczi, Martinczi
14. Valpo	Boczanievczi, Nart, Saag, Bistrinci, Ivanovci, Marjancsaczi, Zelcsin, Harkanovci, Vinogradczi, Saljvossevczi, Laszichi, Benicsanczi, Kuchianczi, Poricsje, Radikovczi, Golinczi, Marianczi, Kunissinczi, Czarnkovczi, Bocskinczi, Saag, Velisskovczi, Tiborianczi, Csamagavczi
15. Osijek	Erdöd, Dalya, Eugeniphalo
16. Czerna	Gradiste, Retkovcze, Syskovcze
17. Ivankovo	Andriassevcze, Vogyincze
18. Nemcze	Comletincze, Podgraye, Novosello, Gelletovcze, Absevcze, Orolich
19. Ottok	Privlaka
20. Xuppanya	Bosnyacze, Styttar
21. Tenyen	
22. Vinkovce	Rokovce
23. Drenovcze	Racsinovcze, Podgajcze, Gunya, Rajevo Sello, Verbanya, Szolianij, Gyurich, Jamina, Strossincze
24. Ratscha	
25. Morovich	Batrovcze, Lipovacz, Mala Vaszce, Azaschevcze

sati i prema raznim vidicima obraditi ta dva mjesta.[3] Želio bih, koliko mi je to na temelju samog popisa moguće, pokazati kako su tada g. 1767, to znači prije 230 godina, prema svom stanovništvu izgledala ta dva naselja.

Grafija rukopisa.

Rukopis je pisan u Pečuhu g. 1767. Razumljivo je da najprije treba riješiti problem kako čitati i napokon kako pročitati rukopis. Tu je od velike pomoći znanstvena radnja »Zlatko Vince, Grafijsko–pravopisna pitanja pretpreporodnog i preporodnog doba u Slavoniji, Zbornik radova Prvog znanstvenog Sabora Slavonije i Baranje, Osijek 1970, 773–810«. Polaganim čitanjem, i uz pomoć tog znanstvenog rada moguće je, uglavnom točno, upoznati način pisanja rukopisca. Kao u drugim rukopisima, tako će se i u čitanju ovoga, iako je jedan, naići na nejasnoće i nedosljednosti; ne ipak od prevelikog značenja. Tako se konačno može predložiti prihvatljivo rješenje.

Rukopis je, kako smo to već spomenuli, jedan. On nije, kako je također rečeno, uvijek u svemu dosljedan. Sa sigurnošću se ipak može zaključiti da rukopisac upotrebljava slijedeće grafijske znakove:

cz = c (Gibaracz = Gibarac)
cs = č (Cselikovich = Čeliković)
ch = ć (Chachilovich = Ćaćilović)
ss = š (Bassich = Bašić)
x = ž (Oxanjch = Ožanjć)
gi = đ (Magiarcsich = Mađarčić)
lj = lj (Mihaljevich = Mihaljević)
nj = nj (Bosnjakovich = Bosnjaković)

Kad zatim rukopisac poznavajući znak nj napiše ipak prezimena Bosniak i Bosniakovich onda će najbolje biti ostati pri onome kako je on to zapisao.

Poznavajući grafički znak »nj« rukopisac uzima taj znak u prezimenima Franjch, Janjch, Oxanjch (Franjć, Janjć, Ožanjć). Leksik prezimena SRH ne

---

[3] Emerik Gašić u svojoj povijesti župe i mjesta Morović, Đakovo 1936, u uvodu, str. 4, donosi primjedbu da arhiv »u Pečuhu osobito je praktično uređen, jer se nalaze ne samo lijepo ispisani katalozi za svaku godinu, nego i indeksi: index personarum, locorum et rerum, posebno za svaku godinu, tako da se bez velikih poteškoća nađe sve što čovjeka zanima«.

Moram priznati da uza svu zaista iskrenu i veliku susretljivost arhivara iz Pečuha nisam dobio taj dojam. Ništa starijega datuma nisam našao o Novaku i Bapskoj, osim onoga što je iz tog arhiva upotrebljeno u knjizi o Bapskoj.

pozna takva prezimena.[4] Postoje prezimena Franić i Franjić, Janić i Janjić, te Ožanić. Prilikom prepisivanja rukopisa potrebno je ostati kod njegovog znaka, dok prilikom čitanja rukopisa uzimamo taj »j« kao »i«, kao što je ono danas u Bapskoj u upotrebi u tim prezimenima. U naše doba prezimena se naglašavaju Fránjić, Jánić, Òžanić. Rukopisac je po svojoj prilici radi nekog ondašnjeg naglaska, koji vjerojatno nije jednak našem današnjem, uzimao takav način pisanja.

Isti je po svoj prilici slučaj s prezimenom Angelijch (Angelijć). Leksik prezimena pozna prezime Angelić i Anđelić. Ovdje će valjda radi sličnih razloga kao i kod prije spomenutih prezimena »j« pisati umjesto »i«. Čitat ćemo stoga Angeliić. I tu će najvjerojatnije kao razlog takvog zapisivanja biti neki, nama danas nepoznati, naglasak.

Ostajući vjerni pisanju i čitanju znaka »er« u prezimenima Berkić i Gergurić, ne ulazeći u to da se u povijesti grafijskih znakova može naći opravdanje za to, spomenimo samo da Leksik prezimena zna za prezimena Berkić i Gergurić.

Ostanimo također vjerni rukopiscu u prezimenima Siaković, Sibaliić, Stimac, budući da tih prezimena u gotovo istim oblicima ima u Leksiku prezimena.

Što se tiče pisanja imena, tu nema posebnih nekih nejasnoća. Rukopisac ih piše vjerno u latinskom obliku. Zato mu je grafija jasna. Jedino kada zapisuje ime Mihael, on ga zapisuje kao Mihaïl. Razlog toga će biti da se »ae« ne bi čitalo kao »e«, kao što je to npr. bilo u latinskom Mathaeus, nego kao »ae«, Mihael. Zašto te dvije točke nisu onda na »e« (ë) nego na »i« (ï) to je teško reći.[5] To je činjenica u ovom rukopisu. Bit će to, kako smo rekli, stoga da se »a« i »e« ne spoje u »e«, već odijele kao »ae«. Nekakvo opširnije tumačenje od ponuđenog čini se da i ne spada u okvir ovoga rada.

Popis prema originalu

Donosimo najprije iz navedene knjige vjerni prijepis, odnosno iz rukopisa fotografije popisa domaćinstava mjesta Novak i mjesta Bapska.

To su onda, godine 1767, bila dva mjesta. Zajedno s mjestom Opatovac pripadala su kao filijale matičnoj župi Lovas. Tako je i taj popis spadao u župu Lovas.

---

[4] Leksik prezimena Socijalističke Republike Hrvatske, Nakladni zavod Matice Hrvatske, Zagreb 1976.

[5] *Zlatko Vince,* Grafijsko–pravopisna pitanja Pretpreporodnog i preporodnog doba u Slavoniji, Zbornik radova Prvog znanstvenog Sabora Slavonije i Baranje, Osijek 1970, str. 792–794, spominje znak i u povezanosti s označivanjem Jat–a. To, čini se, kao da u naš slučaj ne unosi nešto više jasnoće.

Ta dva mjesta, Novak i Bapska, smještana su ondje gdje su i danas, i onako kako su i danas. Jedino su to onda bila mnogo manja mjesta.

Poradi veće jasnoće ponovimo ovdje ono što o tome piše u knjizi »Crkva B. D. Marije na Bapskoj«, str. 123, 124. Tu čitamo:

»Bapska, selo, bilo je na zemljištu koje se danas naziva Stara Bapska.

Novak se odvajkada nalazio ondje gdje i danas.

Bapska je teško stradala godine 1664. Između 1729. i 1754, selo se Bapska konačno priselilo uz Novak...

Od tog vremena je to u stvari jedno mjesto s dva imena. Dugo se ipak točno znalo gdje završava Bapska i počinje Novak. I tako je to bilo sve donedavno, kad je iz dotadanjeg naziva Bapska Novak uklonjen naziv Novak, a ostalo je samo Bapska. Tako se sad zove i župa.«[6]

Mjesto Novak prema popisu g. 1767.

Novak godine 1767. ima 57 domaćinstava, u kojima je 81 bračni par, odnosno 89 obitelji. Tu su naime 7 udovica i jedan udovac sa svojih 22 djece. I njih uzimamo kao obitelj. U tih 57 domaćinstava bilo je tada 373 osobe.[7] Prosjek dobi domaćinstava iznosi 20,54 godina.

Od ukupno 46 raznih prezimena, koliko ih Novak tada ima, nema u Bapskoj niti jednog istog prezimena. Novak ima svoja prezimena, a Bapska svoja.

O tome da li je i koje je domaćinstvo u Novaku domaćinstvo starosjedilaca, na temelju samog popisa iz g. 1767, ne može se ništa reći.

U knjizi o posjedima Gospodistva Kuffstein u g. 1736. može se naći bilješka da je »Petar Horvat došao... prije nekoliko godina iz Slovačke«, a »Miško Mihailović (Mihaileviz) doselio je prije 4 godine iz Pečuha (5–Kirchen)«.[8] To će biti iz našeg popisa domaćinstva Horvat i Mihaljević.

Prezimena Bodinac, Gibarac, Kalotinac, Nimčanin i Novoselac ukazuju na to da su to domaćinstva doseljenih, i to iz Bodina kod Šarengrada, iz Gibarca, Kalotinaca kod Šida i iz Nimaca i Novoga Sela.[9]

---

[6] *Antun Bošnjaković,* Crkva Blažene Djevice Marije na Bapskoj, Zagreb, 1978, str. 123–124. Izdao Župni ured Bapska.

[7] U originalu je u popisu Novaka na str. 1 pogrešan zbroj za + 2 osobe. Tako je konačni zbroj osoba 373, a ne kao u popisu 375.

[8] Beschreibung über die Herrschaft Kuefsteinische Herrschaft Vuckovar, 1736, str. 7, 11, Gradski muzej Vukovar. Rukopis.

[9] *Stjepan Pavičić,* Podrijetlo hrvatskih i srpskih naselja i govora u Slavoniji, Djela JAZU knj. 47, Zagreb, 1953, str. 319 (Bodin, str. 71–78), str. 327 (Kalotinci, str. 71, 73).

Kad Gašić govori o Moroviću, među prave starosjedioce ubraja Abjanoviće i Slepčeviće, koje također nalazimo u našem popisu.[10] Slepčeviće, odnosno u našem slučaju Slipčeviće, nalazimo u popisu Bosne i Hercegovine iz g. 1743, što bi moglo biti razlogom da to domaćinstvo ipak ne ubrojimo među starosjedioce.[11]

Kad već govorimo o tom popisu Bosne i Hercegovine iz g. 1743, čini se da možemo pomoću tog popisa unijeti nešto više svjetla u podrijetlo nekih domaćinstava u Novaku.

Postoji mišljenje da je do završetka Bečkoga rata, kada uglavnom završava iseljavanje iz Bosne, iselilo iz Bosne u Dalmaciju, Slavoniju, Ugarsku i Austriju do 100.000 katolika, a ostalo je jedva 10.000.[12] Iseljavanje je najbrojnije onih godina, kad i prestaje (1697–1699). Usporedimo li popis Bosne i Hercegovine iz g. 1743. i naš popis Novaka iz g. 1767. nalazimo u Novaku domaćinstva Bašić, Bernjaković, Blažević, Bosniak, Bosnjaković,[13] Franić, Gavrić, Gergić, Glavaš, Janjić, Jerković, Jurišić, Matiašević, Pandurović, Petković, Slipčević i Vidaković, koja uglavnom u istom obliku, osim Gargić i Pandurević, nalazimo također i u popisu Bosne i Hercegovine 1743.

Iako je od završetka iseljavanja iz Bosne do tog našeg popisa prošlo oko 70 godina, čini se vrlo vjerojatnim da su se ta domaćinstva na svom odlasku iz Bosne zaustavila, ostala, i održala u Novaku.

Ostala prezimena iz našeg popisa g. 1767. ne nalazimo u Bosni, što ne mora značiti da su starosjedioci, nego su možda doselili od drugud. Neka su domaćinstva, kako smo to rekli, sigurno doselila iz obližnjih mjesta. Domaćinstva kojih nema u popisu Bosne i Hercegovine g. 1743, i koja prema tome nisu doselila iz Bosne i Hercegovine, bila su slijedeća: Abjanović, Arnautović, Aslamaković, Bačiković, Berkić, Blašković, Bodinac, Brandibur, Faličevac, Gibarac, Horvat, Kalotinac, Kopljarević, Kostenac, Lukinac, Madžarčić, Mihaljević, Nimčanin,

---

[10] *Emerik Gašić*, Povijest župe i mjesta Morović, Đakovo 1936, str. 364.

[11] *Luka Đaković,* Prilozi za demografsku i onomastičku građu Bosne i Hercegovine (I) (Na osnovu popisa katoličkog stanovništva 1743. godine), Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Građa, knj. XXIII, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 19, Sarajevo 1979, str. 233, br. 1728.

– *Dominicus Mandić,* Chroati Catholici Bosnae et Hercegovinae in descriptionibus annis 1743 et 1768 exaratis, Monumenta Croatiae Vaticana, Vol. I, Publici juris fecit Institutum Chroatorum Historicum Chicago–Roma 1962, str. 35, 38, 79 (Župe: Jajce, Bihać, Sutjeska).

[12] *D. Mandić,* ibid. str. 11.

[13] *L. Đaković,* ibid, i D. Mandić, ibid, nemaju prezimena Bosniakovich. U našem je popisu ipak tako zabilježeno, a prezime je Bošnjaković.

Novoselac, Rosenthal, Saletrešić, Sibaliić, Siaković, Solaković, Sredarušić, Stankić, Suknović i Vinčević.

Promatrajući *imena* u popisu Novaka g. 1767. možemo navesti koja imena nisu donesena iz Bosne, odnosno Hercegovine. Naime, u popisu Novaka iz g. 1767. nalazimo imena kojih nema u navedenom popisu Bosne i Hercegovine g. 1743, imena koja prema tome nisu donešena odande. To su 4 muška imena: Adam, Kuzma, Marin,[14] i Matija, te 15 ženskih imena: Agata, Agneza, Apolonija, Barbara, Cecilija, Eva, Franjka, Julijana, Đurđa, Koleta, Margareta, Matija, Ruža, Terezija i Vinka.

Sedamdesetak godina postupnog povezivanja srodstvom i kumstvom dovela su, što je i razumljivo, do izjednačivanja u imenima. Domaćinstva koja nisu doselila iz Bosne i Hercegovine još uvijek prednjače u imenima koja nisu unešene iz Bosne i Hercegovine. To su domaćinstva Arnautović, Bačiković, Berkić, Bodinac, Faličevac, Gibarac, Lukinac, Kopljarević, Kostenac, Mihaljević, Nimčanin, Novoselac, Saletrešić, Siaković, Solaković, Sredarušić, Stankić, Suknović i Vinčević (19). Od onih doseljenih iz Bosne i Hercegovine u imenima se posve izjednačuju domaćinstva Bašić, Bosniak, Bosn(i)jaković, Bernjaković, Franjić, Glavaš, Jerković, Jurišić, Matiaševići i Slipčević (11). To ranije usvajanje nađenih imena kod navedenih domaćinstava moglo bi možda značiti da su se ona zaustavila u Novaku nešto prije nego druga domaćinstva doseljena iz Bosne i Hercegovine.

O prezimenima iz popisa Novaka g. 1767. iznesimo još nekoliko primjedbi.

Nekih prezimena, što ih nalazimo u popisu Novaka g. 1767, nema u knjizi Leksik prezimena SRH. To su slijedeća prezimena: Aslamaković, Bačiković, Bernjaković, Bodinac, Bosniaković, Faličevac, Gibarac, Kalotinac, Nimčanin, Saletrešić, Sibaliić, Siaković, Sredarušić, Vinčević.

Ima u LP nekih prezimena koja su slična spomenutim prezimenima iz popisa Novaka g. 1767. Ona su najčešće veoma rijetka. To su prezimena Bađiković, Brnjaković, Bodin, Faličević, Kalota, Nemčanin, Salitrežić, Serdarušić i Srdarušić.

Dva su prezimena iz popisa g. 1767. koja prema LP nalazimo još samo u Bapskoj, odnosno u Novaku. To su prezimena Branidibur i Suknović[15].

Raspravu o prezimenima, odnosno o domaćinstvima sa svojim prezimenima, zaključimo činjenicom da je od 46 raznih prezimena, što ih nalazimo u popisu Novaka g. 1767. ostalo g. 1986. još samo 16 prezimena u doslovnom ili u neznatno promijenjenom obliku. To su prezimena: Badžiković, Brkić, Blažević,

---

[14] *L. Đaković,* ibid, nema imena Marinus, ali ima Marianus i Marinaus.

[15] Leksik prezimena, str. 623, donosi prezime »SUKUNOVIĆ« Bapska (Vukovar) 22 (6), 6 (–)«. Tog prezimena u mjestu Bapska, odnosno Novak, nema.

Bošnjaković (Bosniaković, Bosnjaković), Brandibur, Franić, Horvatović, Janić, Lukinac, Mihaljević, Nemčanin, Salitrežić, Solaković, Suknović, Vidaković. Ostalih 30 prezimena nema više niti u Novaku niti u Bapskoj. To su prezimena: Abjanović, Arnautović, Aslamaković, Bašić, Bernjaković (Brnjaković), Blašković, Bodinac, Bosniak, Faličevac, Gavrić, Gergić, Gibarac, Glavaš, Jerković, Jurišić, Kalotinac, Kopljarević, Kostenac, Mađarčić, Matiašević, Novoselac, Pandurović, Petković, Rosenthal, Sibaliić, Siaković, Slipčević, Sredarušić, Stankić i Vinčević.

Domaćinstva

Brojnost. Kao što smo to već vidjeli, Novak g. 1767. ima 373 stanovnika. Oni žive u 57 domaćinstava, a najverojatnije i u toliko kuća. Broj osoba u domaćinstvu kreće se od 2 do 17.

Najmanje je dakle domaćinstvo ono koje ima 2 osobe, a najbrojnije sa 17. Najviše su zastupljena domaćinstva koja imaju po 4 osobe (14).

Starosna dob. U Novaku se g. 1767. kreće od starosti jednoga mjeseca (1) do starosti od 70 godina (2). Starosna dob muškaraca završava godinom 65, a žena godinom 70. Kod muškaraca se po broju ističe dob godina 24 =14, 30 =15, 40 =12. Kod žena se ističe dob godina 4 =12, 6 =10, 12 =19, 25 =17, 30 =20. Kada se uzmu zajedno muškarci i žene, onda se ističu godine 1 =11, 2 =15, 3 =6, 4 =18, 5 =16, 8 =13, 10 =10, 12 =17, 15 =11, 20 =14, 25 =31, 28 =12, 30 =35, 35 =12, 40 =21, 50 =14. Iznad dobi od 50 godina ima samo 9 osoba.

Zrelost. Popis Katoličkih obitelji u Bosni i Hercegovini g. 1743. sadrži između ostaloga i rubriku »C =Communicantes (pričešćeni) – odrasli« i »P –Parvuli (nepričešćeni) – djeca«. Pod ovim pojmom podrazumijevaju se djeca koja još nisu primila sakramente ispovijedi i pričesti. To je obično dob od 8 do 12 godina«[16]

U našem popisu Novaka iz g. 1767. postoji rubrika »Confitentium«, onih koji se ispovijedaju, prema tome i pričešćuju. Od 16 djece u dobi od 6 godina, 1 je u rubrici »Confitentium«. U dobi od 7 godina od 4 djece samo jedno nije u toj rubrici. S 8 godina sva se djeca ispovijedaju. U našem dakle slučaju sa 7 godina spadaju uglavnom, a s osam svi, u rubriku »Confitentium«, tj. odraslih. Parvuli, djeca, bili bi samo oni do 6 godina, iznimno 7.

Obiteljski život. Popis Novaka iz g. 1767. sastavljen je prema domaćinstvima. U svakom se domaćinstvu najprije navode oženjeni muškarci, počevši od najstarijega, s oznakom »uxoratus«. Nakon njih slijede njihove žene označene kao

---

[16] *L. Đaković,* ibid. 7.

»uxor Imi« itd. U tom dijelu popisa domaćinstava nije označeno što su npr. drugi oženjeni muškarci, da li su djeca prvoga oženjenoga, što je najčešće slučaj, ili su nešto drugo. Kod djece je uglavnom dosljedno navedeno »filius« ili »filia Imi« itd. U pravilu su uvijek najprije navedeni svi sinovi prema dobi, a tek onda kćeri.

U takvom načinu nabrajanja ima poneka nejasnoća, no u cjelini se ipak može s priličnom sigurnošću izraditi popis domaćinstava po obiteljskoj pripadnosti.

Na osnovi pregleda domaćinstava i njihovih obitelji dolazimo do nekih saznanja, do kojih inače po izvornom popisu ne bismo mogli doći, ili barem ne bismo u njih bili tako sigurni.

Obiteljski život u Novaku g. 1767. izgleda ovako:

U Novaku je g. 1767. prema oznakama u popisu 81 bračni par. Ako tom broju dodamo jednog udovca i sedam udovica, kojih imaju ukupno 22 djece, uglavnom još nezbrinutih (samo je troje od te djece već u braku), to je dakle još 8 obitelji. Time možemo zaključiti da u onih 57 domaćinstava, koliko ih ima Novak, ima 89 obitelji.

Prema crkvenom zakoniku onoga vremena brak je mogao sklopiti dječak, mladić s navršenom 14. godinom, djevojčica, djevojka s navršenom 12. godinom.

To se rano sklapanje braka očituje onda u činjenici da ima poroda u kojima je majka imala 13 (2), 14 (2), 15 (4), 16 (5) godina, a u jednom slučaju i 12 godina.

Kasniji su porodi majki u dobi od 36, 37, 38, 39, 40, 42, 44, 45, 52, pa čak i u dobi od 59 godina.

Najraniji je dakle porod majke s 12 godina, a najkasniji je onaj u 59 godini. Iz popisa to tako proizlazi.

»Conscriptio Parochiarum et Animarum... in Districtu inferioris Sclavoniae... 1767.« sadrži popis 106 mjesta. Kad knjiga–rukopis »Conscriptio... 1767.« bude u cjelini pročitana, onda će se po svoj prilici naći i neko objašnjenje tog poroda, navodno, u 59 godini života.

Broj djece u obiteljima u pregledu izgleda ovako.

A/	Djece	6	ima	5	ili	5,61%	obitelji
		5		8		8,98%	
		4		5		5,61%	
		3		15		16,85%	
		2		25		28,08%	
		1		12		13,48%	
		0		19		21,34%	

B/	28,08%	ili	25	obitelji	ima	2	djece
	21,34%		19			0	
	16,85%		15			3	
	13,48%		12			1	dijete
	8,98%		8			5	djece
	5,61%		5			4	
	5,61%		5			6	djece

Kao što se to vidi u pregledima, najviše je obitelji s 2 djece (25 ili 28,08%). Nakon toga su po brojnosti veoma brojne obitelji bez djece (19 ili 21,34% obitelji). Prilično su zastupljene obitelji koje imaju 5 djece (8 ili 8,98% obitelji). Šestero djece, a to su ujedno djecom najbrojnije obitelji, ima 5 ili 5,61% obitelji.

Na temelju samoga popisa sve ovo o broju djece u obiteljima možemo uzeti samo kao činjenicu. Nije naime moguće na temelju samoga popisa ustanoviti koliko je stvarno djece bilo u obiteljima. U obiteljima npr. sa šestero djece između jednog i drugog djeteta razmak je od 2 do 10 godina. U drugim je obiteljima razmak između jednog i drugog djeteta od 1 do 13 godina. U nekim su se starijim obiteljima neka ženska djeca sigurno već udala. Ni po čmu se ne može zaključiti koliko je djece u obiteljima pomrlo. To su eto neki razlozi, dovoljni da se uoči kako se ne možemo brojem djece iz ovog popisa poslužiti za neke određenije zaključke o najbrojnijim ili o najmanje brojnim obiteljima. Sigurna je i jasna samo činjenica. Drugo je sve samo u nekoj mjeri jasno i određeno.

Što ipak reći o činjenici da je 21,34%, odnosno 19 obitelji bez djece? U 6 takvih obitelji žene imaju dob od 17 do 20 godina. Barem neke od tih obitelji bit će na početku bračnoga života. Dvije su obitelji u kojima su žene u dobi od 40 a muževi 40 do 45 godina. Tri su obitelji u kojima su žene u dobi od 30 godina a muževi 30 ili 35 godina. Kad na sve te obitelji bez djece, a također i za ove koje smo posebno spomenuli, pribrojimo i to da je po svoj prilici dosta djece umiralo, onda bi se moglo reći da su 2, odnosno 5 obitelji bile u stvari bez djece.

Dob u obitelji u odnosu na broj djece? O onima bez djece smo već govorili. Od obitelji s jednim djetetom 2 obitelji imaju dob 20 godina, ostalih 10 dob od 25 godina i više. U onima s 3 djece 4 su obitelji u dobi ispod 30 godina, a 11 iznad 30, pa najdalje do 50 godina. U obiteljima s 4 djece većina je iznad 30 godina. U obiteljima s 5 djece jedna ima dob od 30, druge su sve u dobi iznad 30, pa do 60 godina. U obiteljima sa 6 djece jedna je samo u dobi 30–35, ostale su iznad 40. Jedna od tih obitelji sa 6 djece ima dijete od 1 godine i najstarije od 27 godina. Druga ima također dijete od 1 godine i najstarije od 26 godina. Obitelj u kojoj majka ima 30 a otac 35 godina ima najmlađe dijete od pola godine, a najstarije od 15 godina.

To samo potvrđuje činjenicu da su se djeca u obiteljima rađala u okviru nekog prirodnog rasta, ali i da se o broju djece u obiteljima može govoriti samo uz neka ograničenja, a ne tako da se taj broj uzme kao određen i točan.

Broj osoba u jednom domaćinstvu, odnosno u kući, kreće se od 2 do 17. Najviše su zastupljena domaćinstva koja imaju po 4 osobe.

Broj djece u obitelji. Najviše je obitelji koje imaju po dvoje djece (28,08%). Nakon njih su po brojnosti obitelji bez djece (21,34%). Po broju djece najbrojnijih obitelji ima 5, i to sa po 6 djece (5,61%).

Djeca su se rađala po nekom prirodnom redu. Broj djece u obitelji te tako veliki broj obitelji bez djece, može se uzeti samo kao činjenicu, kao stanje u doba kad je popis načinjen.

Treba uzeti u obzir i to da su tada djeca više umirala i činjenicu da su se ženska djeca u starijim obiteljima poudala. Sve te brojke i postoci ne mogu se uzeti apsolutno već samo relativno u odnosu na uzroke koji se mogu pretpostaviti ili su nama nepoznati.

Sudeći po rubrici »confitentium« (=onih koji se ispovijedaju) zrelost je, odnosno poučenost bila veoma dobra. S 8 godina svi se ispovijedaju. Sedma je godina negdje na međi. A sa 6 godina svi bi bili »parvuli«, djeca u poučenosti i zrelosti.

Starosna dob polazi od starosti od 1 mjeseca do starosti od 70 godina. Prosječna dob svih domaćinstava zajedno iznosi 20,54 godine. Ta »mladost« Novaka dolazi poradi toga što je velik broj djece. Onih npr. do 10 godina ima 124 ili 33,24%, dok onih iznad 50 godina ima samo 9, odnosno 2,41%.

O ekonomskom stanju domaćinstava i mjesta iz popisa iz g. 1767. može se ustanoviti samo to da je npr. Rosenthal bio veoma imućan čovjek. Imao je naime tri sluge i dvije sluškinje. Još jedna obitelj ima slugu, dječaka od 10 godina. No kad se to domaćinstvo Kostenac Josipa malo bolje prebroji, onda to ne bi mogao biti znak da je ono imućnije. I to bi bilo sve što bi se moglo kazati o tome.

Zaključak o naselju Novak g. 1767.

Novak je g. 1767. selo, smješteno ondje gdje je i danas. Crkva je naime sv. Jurja tada već bila sagrađena, a uz nju se nadovezala i jezgra ondašnjega naselja.

Novak i Bapska su danas jedno naselje s nazivom Bapska. Novak je u tom sklopu sjeverni dio današnjega mjesta Bapska, proširen, i napose posljednjih desetljeća dodavanjem novih dijelova planski izmijenjen.

U crkvenom je pogledu Novak g. 1767. filijala župe Lovas. Popis »osoba i kuća« iz tog vremena nalazi se stoga u popisu župe Lovas i njezinih filijala Novaka, Bapske i Opatovca.

Prema tom popisu Novak. g. 1767. ima 57 domaćinstava, tj. kuća. U tih 57 domaćinstava živi 81 bračni par, odnosno 89 obitelji. Osoba je ukupno 373.

U Novaku tada postoji 46 raznih prezimena. Niti jednog od tih prezimena nema u Bapskoj, kao što niti jednog prezimena iz Bapske nema u Novaku. Od tih 46 prezimena 30 je s vremenom nestalo. Ostalo je samo još 16 u doslovnom ili promijenjenom obliku.

17 je prezimena ušlo u Novak u toku seoba iz Bosne i Hercegovine do godine 1699. Ostalih 28 prezimena na tom području postoje prije naseljavanja iz Bosne i Hercegovine. Na temelju samog popisa iz g. 1767. ne može se ntiti za jedno prezime točno ustvrditi da bi koje od njih bilo starosjedilačko.

Obiteljski je život u to doba u Novaku posvema odgovarao zakonima i duhu onoga vremena. Brakovi su se sklapali veoma rano, kao što je dopuštao ondašnji Crkveni zakonik. Radi toga su razumljiva pojava bile mlade majke s 13, 14, 15, 16 godina. Isto su tako razumljiva pojava bile i majke u dobi od 36, 37, 38, 39, 40, 42, 44, 45, 47 godina. Spominju se dva poroda u istoj obitelji u dobi od 52, pa čak i u dobi od 59 godina. Najraniji je porod bio s 12 godina, a najkasniji onaj s 59 godina. Iznosimo ovdje grafijski jasnu činjenicu, a mogućnosti tumačenja toga ostavljamo otvorene.

Novak je prema svemu sudeći g. 1767. bio naselje kao i većina drugih naselja onoga vremena. Z razliku od naselja Bapska, što je g. 1664. od Turaka spaljeno, a g. 1702. zabilježeno kao »desertum Bapska« (opustjela Bapska)[17], a kasnije priseljena uz Novak, naselje Novak prošlo je bez takvih ili sličnih razaranja. Ono življa što je doživjelo oslobođenje od Turaka bilo je tu i g. 1767, osvježeno prilivom doseljenika iz Bosne i Hercegovine.

---

[17] *Tade Smičiklas,* Dvijestogodišnjica oslobođenja Slavonije, Djela JAZU knj. XI, II. dio, Zagreb 1891, str. 304.

[18] *Miroslav Vanino,* Autobiografija Bartola Kašića, Zagreb 1940, str. 91. JAZU, Građa za Povijest književnosti Hrvatske, knj. XV.

–*Antun Bošnjaković,* ibid, 57.

Stjepan Sršen, Bartol Kašić: Putovanja južnoslavenskim zemljama, Privlačica, Privlaka 1987, str. 93.

Mjesto Bapska prema popisu iz g. 1767.

U doba turskog vladanja Bapska se, kao što je to već na početku rečeno, prostirala ondje gdje je danas atar Stara Bapska.

Tada, kako to g. 1619. opisuje isusovac o. Bartol Kašić, zaseoci, a po svoj prilici i »kuće bijahu posvuda sakrivene u šumama i okružene sa svih strana granama stabala, utvrđene i ograđene tako da je k njima bilo teško doći konjanicima po malim uskim stazama (i poradi trnja i trnjaka, i podrezanog drveća, koje je postavljeno preko staza)«.[18]

Sa svojim bratom Andrijom »izmjerio« sam 20. 07. 1973. hodanjem udaljenost od Stare Bapske do crkve na groblju. To je 10 minuta laganog hoda. Možemo pretpostaviti, na temelju opisa B. Kašića, da je i mjesto Bapska u ono doba s tako rasijanim kućama bilo na ovaj način s crkvom povezano.

Bapska je g. 1664. uništena od Turaka. »Mnogo je onih koje su sa sobom odveli, a i mnogi su katolici bili ubijeni«.[19]

Mjesto je g. 1702. »desertum Bapska«, opustjela Bapska.[20]

Nakon g. 1729. stanovnici Bapske, koji su preživjeli godinu 1664., ili oni koji su se nakon toga tamo doselili, s vremenom su se preselili bliže mjestu Novak.

Bapska, već priseljena uz Novak, prema popisu iz g. 1767. ima 37 domaćinstava.

Godine 1767. u naselju Bapska živi 226 osoba.

Prezimena ima 26. Niti jednog od tih 26 prezimena iz Bapske nema u Novaku, a u Novaku nema niti jednog prezimena iz Bapske. Gašić donosi razne popise Adaševaca, Vašice, Rače i Morovića. Dva popisa, koja on navodi, čuvaju se u Pečuhskom arhivu.[21] Jedan bi, čini se, odgovarao ovom našem popisu. U nekima od tih popisa nalaze se prezimena kojih ima u Novaku, ali nema niti jednog prezimena iz Bapske. Pomalo, eto, postaje zagonetna ta zasebnost mjesta Bapske. Jedan je razlog zasigurno i razaranje Bapske g. 1664. i njezino ponovno polagano naseljavanje.

Usporedimo li popis Bosne i Hercegovine iz g. 1743. s ovim popisom Bapske iz g. 1767., primjećujemo da se od tadašnjih 26 prezimena u Bapskoj spominje 6 prezimena što ih nalazimo u navedenom popisu Bosne i Hercegovine. To su prezimena Angelijch, Golich, Jugovich, Jurkovich, Marinkovich i Rupesich.

---

[19] *Antun Bošnjaković*, ibid, str. 58.

[20] *Tade Smičiklas,* ibid, str. 304.

[21] *E. Gašić,* ibid, str. 39, 48, 87, 225, 230.

Danas neka od tih prezimena prema Leksiku prezimena nalazimo u krajevima koji se ne spominju kao područja u koja su se raselili onih 100.000 ljudi iz Bosne i Hercegovine (Dalmacija, Slavonija, Ugarska i Austrija[22]).

Tako npr. prezime Jugović nalazimo u Baniji, G. Kotaru i Lici (u okolici Perušića oko 180 osoba). Prilično je rašireno u Lici i na Kordunu prezime Jurković. U Lici i na Kordunu nalazimo također inače veoma rašireno prezime Marinković. U Gorskom Kotaru i u Lici veoma je prošireno i prezime Rupčić. To su pak krajevi iz kojih su nakon oslobođenja od Turaka naseljavani sjeverni krajevi.

Mogli bismo zaključiti da su te obitelji doseljene iz Bosne i Hercegovine, budući da ih u onom popisu iz g. 1743. nalazimo.

No, razaranje Bapske g. 1664., i činjenica zasebnosti Bapske u odnosu na okolna mjesta u kojima nema niti jednog prezimena iz Bapske (Novak, Morović...) može nas dovesti i do zaključka da su neke od tih obitelji došle u seobi iz Gorskog Kotara i sa Korduna.

Ostalih 20 prezimena nema u navedenom popisu Bosne i Hercegovine. To su prezimena Arbanas (2), Butina (2), Cselikovich, Chachilovich (3), Dasovich, Gergurich, Gerovacz (3), Ivkovich, Jursetich, Kastavacz, Kovacsich, Oxanjch, Roksandich (2), Rora, Sepcsich, Sigur, Stancsich, Stemberga, Stimacz (2) i Svetich.

Činjenica da tih prezimena nema u spomenutom popisu dovodi nas do zaključka da ta prezimena nisu podrijetlom iz Bosne i Hercegovine. Odakle onda potječu? Na temelju našeg popisa Bapske iz g. 1767. ništa se određeno ne može reći.

Tu bi nam nešto svjetla moglo unijeti traganje po Leksiku prezimena.

U okolici Slavonskog Broda, prema LP, nalazi se naselje Čeliković i 30 osoba istog prezimena. Ako odbijemo 4 osobe tog prezimena u Baranji, onda možemo zaključiti da je to prezime iz Slavonije, napose iz okolice Slavonskog Broda, gdje ga možemo naći u 10 mjesta. U Bapskoj je ta obitelj izumrla. Na Bapskom groblju, idući putem prema crkvi, s desne strane, naći ćemo iz onog vremena nadgrobni spomenik tog prezimena.

Leksik prezimena nema prezimena Ćaćilović.

Gergurić je danas prezime Istre (okolica Labina). Osim toga ima još samo jedna osoba tog prezimena u Baranji (Duboševica).

Prezime Jursetić javlja se još samo u mjestu Ravenski Lemeš (Koprivnica) 1.

---

[22] *D. Mandić,* ibid, 11.

Leksik prezimena nema prezimena Kastavac. Postoji prezime Krstavac, i to još samo u Bapskoj. U taj je oblik vjerojatno prešlo izvorno prezime Kastavac.

Prezime Rora nalazimo u Bapskoj 12 (3) i u Šibeniku 20 (4) 1.

Prezime Stančić javlja se u Primorju (Šibenik) i na otocima (Brač i Hvar). U Gorskom Kotaru i u Lici nema toga prezimena.

Prezime Stimac postoji još samo u okolici Bjelovara, Karlovca, u Sisku i na Rijeci, ukupno 17 osoba.

Od tih 9 prezimena izdvojimo prezimena Čeliković, Ćaćilović i Stančić. Ona bi mogla biti u nekom smislu prezimena starosjedilaca u Bapskoj. Nema ih, naime, u krajevima odakle su Bapska i okolni krajevi naseljavani, bilo odmah nakon oslobođenja od Turaka, bilo kasnije.

Ostavit ćemo pod upitnikom prezimena Jursetić, Kastavac, Rora i Stemberga.

Podrijetlo obitelji Gergurić u obliku Grgurić i Stimac u današnjem obliku Štimac priključit ćemo pokušaju razrješavanja ostalih prezimena.

Preostaje nam prema tome osvijetliti moguće podrijetlo preostalih 11 odnosno 13 prezimena.

Iz Like su u Bapsku došla prezimena Arbanas, Butina, Dasović, Gerovac, Kovačić i Svetić.

Prezime Arbanas zastupljeno je danas u 10 mjesta u Gorskom Kotaru. Najviše je okupljeno u okolici Perušića (Kaluđerovac 129 (27)).

Prezime Butina naći ćemo u Gorskom Kotaru i na Kordunu. Najviše je ipak po broju zastupljeno u okolici Perušića, u Lici (Bakovac Kosinjski 88 (17) 2).

Dasović je, prema LP, naselje kod Brinja. Tu ima i 20 osoba u 4 obitelji tog prezimena. Podrijetlom je isključivo iz Like, a danas je u Lici najviše zastupljeno u okolici Otočca, npr. u mjestu Švica 76 (17) 1.

Prezime Gerovac upućuje na Gerovo u Gorskom Kotaru, odakle vjerojatno i potječe. Najviše je zastupljeno u okolici Brinja (88 osoba) i Otočca (Švica 26 (3)).

Prezime Kovačić je veoma rašireno. Po broju zastupljenosti najviše ga nalazimo na okupu u jednom mjestu u okolici Otočca (Ličko Lešće 107 (24)).

Prezime Svetić susrećemo u Lici u 5 mjesta. Tu je najviše zastupljeno u Gospiću i u okolici Gospića (Lički Novi, 90).

Ako od gore već spomenutih prezimena pretvorimo prezime Gergurić u oblik Grgurić, i prezime Stimac u onaj oblik u kojem ga danas nalazimo, u oblik Štimac, onda bismo podrijetlo tih prezimena mogli naći u Gorskom Kotaru ili u Lici.

Prezime Grgurić nalazimo u Gorskom Kotaru, samo u širem području okolice Delnica u 59 mjesta, s 557 osoba toga prezimena. U Lici ćemo to

prezime naći u 8 mjesta s 200 osoba istog prezimena (okolica Gospića — Bakovac Kosinjski 159 (29)).

Slično je i s prezimenom Štimac što ga nalazimo u okolini Delnica u 62 mjesta i 774 osobe, dok u Lici (okolica Perušića i Gospića) to prezime nosi u 22 mjesta 498 osoba. Naći ćemo ga i u Baniji (Glina 15 (3)).

Za ta bismo dva prezimena na temelju ovoga mogli zaključiti da su dospjela u Bapsku iz Gorskog Kotara izravno, preko Like, ili izravno iz Like.

Iz Gorskog je Kotara prezime Ožanić. Ima doduše u okolici Vrginmosta u 4 naselja 47 osoba tog prezimena (Gređani, Ponikvari, Staro selo, Vranovina Velika (35 — 7)), no ono je ipak prvenstveno prezime Gorskog Kotara. U okolici Ogulina ima u 2 mjesta 54 osobe tog prezimena, a u okolici Delnica u 29 mjesta 164 osobe.

Iako se prezime Ivković najviše na okupu javlja u mjestu Brnaze kod Sinja, 115 (19), ono ipak potječe sa Korduna, a zastupljeno je također i u Baniji.

Roksandić i Sigur podrijetlom su prezimena sa Banije (Petrinja, Dvor, Glina i Kostajnica).

Napokon, preostaje nam još prezime Sepčić. U tom obliku ima ga na Cresu 46 osoba, a drugdje još 10. U obliku Šepčić, kao što je bilo u upotrebi ne tako davno u Bapskoj, ono je prezime podrijetlom iz okolice Pokupskog.

Promatrajući imena u popisu Bapske iz g. 1767., možemo reći da jedno muško ime, Benedikt[23], i sedam ženskih imena: Agata (3), Barbara (2), Eva (1), Franjka (4), Margareta (1), Matija (1), Ruža (8) i Terezija (2) ne nalazimo u popisu Bosne i Hercegovine iz g. 1743. To nas dovodi do zaključka da ta imena nisu donesena iz tih krajeva.

Ako sad pregledamo prezimena uz koja nalazimo ta imena, onda vidimo da su to prezimena koja ne potječu iz Bosne i Hercegovine. To su prezimena: Arbanas, Butina, Ćaćilović, Gergurić, Ivković, Jursetić, Kastavac, Kovačić, Ožanić, Roksandić, Sepčić, Stančić, Stemberga i Stimac.

Prezimena Golić i Marinković nalazimo u popisu Bosne i Hercegovine iz g. 1743, a u njima su zapisana neka od tih imena koja ne potječu odanle. To bi moglo značiti da je jedno od ta dva prezimena (Marinković) moglo i preko Like doći u Bapsku ili da su do vremena našega popisa g. 1767. doseljenici poprimili imena koja su tu zatekli, kao što je bilo slučaj u nekim obiteljima Novaka.

Sažmimo sada podatke o podrijetlu prezimena u popisu Bapske g. 1767.

---

[23] *Antun Bošnjaković*, Smještaj župa Moravičkog arhiđakonata od 1332. do 1335. godine, Zbornik KAČIĆ (XIII), Split, 1981, str. 243. Izdavač: Franjevačka Provincija Presvetog Otkupitelja, Split. Na području Morovičkog arhiđakonata spominju se u tom razdoblju poimence 52 svećenika. Oni imaju 22 razna imena. Ime Benedikt nosi ih 8 ili 15,38%.

Prezimena Angelić, Golić, Jugović, Jurković, Marinković i Rupčić potječu iz Bosne izravno, ili su došla preko Like.

Prezimena koja su se u Bapskoj nalazila od prije, i koja su u nekom smislu starinačka, jesu Čeliković, Ćaćilović i Stančić.

Iz Like su stigla prezimena Arbanas, Butina, Dasović, Gerovac i Svetić. Iz Gorskoga Kotara ili iz Like potječu Gergurić i Stimac, iz Gorskoga Kotara Ožanić, Ivković sa Korduna, Roksandić i Sigur iz Banije, a Sepčić iz okolice Pokupskog.

Ostaje neizvjesno podrijetlo prezimena Jursetić, Kastavac, Rora i Stemberga.

Prezimena iz g. 1767. u Bapskoj u godini 1986. Bilo ih je, kao što smo to vidjeli, 26. Od popisa je prošlo oko 220 godina. U tom je razdoblju nestalo 18 prezimena. To su: Angelić, Arbanas, Čeliković, Ćaćilović, Gergurić, Gerovac, Golić, Jugović, Jurković, Jursetić, Marinković, Roksandić, Rupčić, Sepčić, Sigur, Stančić, Stemberga i Svetić. U izvornom ili donekle promjenjenom obliku ostalo je 8 prezimena. To su: Butinović, Dasović, Ivković, Krstavac, Kovačić, Ožanić, Rora i Štimac.

Imena u g. 1767. u Bapskoj: Prema popisu te godine u Bapskoj 226 osoba nosi ukupno 48 raznih imena. Od toga 120 muškaraca ima 29 raznih imena, a 106 ženskih osoba ima 19 raznih imena.

Od imena što ih nose muškarci brojnija su Andrija, Šimun i Tadija (4), Grgur, Josip i Marin (5), Nikola (6), Antun (7), Marko i Mihael (8), Juraj (9), Luka (10), Matej (11) i Ivan (12).[24] Od imena što ih imaju žene brojnija su Ana, Anastazija, Franciska i Marta (4), Lucija i Ruža (8), Helena (9), Magdalena (13), Marije i Katarina (19). (Više o imenima vidi prilog).

Domaćinstva: Bapska g. 1767. ima 226 osoba nastanjenih u 37 domaćinstava, po svoj prilici i u toliko kuća.

---

[24] *A. Bošnjaković,* ibid, str. 243, 244. Od 22 imena što ih nosi 52 svećenika Morovićkog arhiđakonata g. 1332. do 1335, 16 imena nalazimo još u našem popisu Bapske g. 1767. To su imena: Andrija, Benedikt, Blaž, Grgur, Jakov, Juraj, Ivan, Lovro, Luka, Marko, Matija, Mihael, Nikola, Pavao, Petar i Toma.

Ako između tih malo prije nabrojenih imena odbijamo ime Benedikt, Blaž i Lovro, a dodamo ime Kuzma onda također i u popisu Novaka iz g. 1767. nalazimo 14 imena iz popisa g. 1332. do 1335.

Razdoblje od 430 godina veoma je dugo vremensko razdoblje. Od 22 imena jednog slučajnog podatka iz g. 1332–1335. njih 16, odnosno 14 još su prisutna u g. 1767. na jednom malom području tog kraja, u Novaku i Bapskoj.

Broj osoba u domaćinstvu kraće se od 3 do 13. Najmanje dakle domaćinstvo ima 3 osobe a najbrojnije 13. Najviše su zastupljena domaćinstva po 4 osobe (8), isto tako i po 6 osoba (8).

Starosna se dob u Bapskoj g. 1767. kreće od 8 tjedana do 65 godina (1). Starosna dob žena završava godinom 60 (1), a starosna dob muškaraca završava godinom 65 (1).

Kod muškaraca se ističu godine 7, 10, 11, 14, 15, 21 = 4; 4, 50 = 5; 1, 3 =6; 5 =7; 40 =9; 30 =10. Kod žena se ističe dob godina 1/2, 4, 7, 50 =4; 5 =6; 15, 30 =8; 40 =9; 20 =10; 25 =12. Kad se uzmu zajedno muškarci i žene, onda se ističu godine: 1 =10; 15 =12; 5 =13; 30 i 40 =18; 25 =19.

Prosječna je dob muškaraca 18,25 godina, žena 20,03 godina. Prosječna je dob stanovnika Bapske 19,09 godina.

Zrelost: Ovdje također uzmimo u obzir popis Bosne i Hercegovine iz g. 1743. i rubriku »C« (Communicantes – pričešćeni –odrasli) i »P« (Parvuli –nepričešćeni – djeca), što obuhvaća doba od 8 do 12 godina.

U našem popisu postoji rubrika »Confitentium« tj. onih koji se ispovijedaju, prema tome i pričešćuju, što u spomenutom popisu u Bosni i Hercegovini označava odrasle. Prema našoj rubrici, u Bapskoj g. 1767. od 8 djece sa 7 godina samo jedno spada u rubriku Confitentium, odrasli. Ostalih 7 spada prema tome među »Parvuli« tj. djecu. Osam godina ima samo troje djece, i svi spadaju u rubriku »Confitentium«, u tom slučaju »odrasli«. Odrasli su u ovom slučaju svi s osam godina, a djeca, svi osim jednog, sa sedam godina.

Obiteljski život u Bapskoj g. 1767. – Ne bismo ovdje ponavljali uvodnu primjedbu na početku istog odsjeka o obiteljskom životu u obrađivanju Novaka. Uz neke, možda manje, u takvom načinu zaključivanja jednostavno neizbježive poteškoće kod promatranja popisa Bapske iz g. 1767, zaključci se mogu ipak uzeti skoro kao sasvim vjerni.

U Bapskoj je g. 1767, prema pokazateljima, bilo 50 bračnih parova. Dodamo li tome dvije udovice sa 7 još nezbrinute djece (Butina Anastazija (1) i Stimac Marija (6), što prema tome predstavlja još dvije obitelji, onda zaključak glasi da u 37 domaćinstava, odnosno kuća, koliko ih je tada bilo u Bapskoj, ima 52 obitelji.

Sudeći prema porodima, prema dobi porodilja, u Bapskoj se djevojka najranije udavala s navršenih 13 godina. Činjenica je naime da su prvi porodi žena s 14 godina života (2). Zatim slijedi porod s 15 godina (7) i u 16 godini života (2). Kasniji su porodi u godinama: 35 (2), 36 (1), 37 (2), 38 1/2 (1), 40 (1) i 49 (2).

Dojam je u svakom slučaju da se početak sklapanja braka temelji na nekim, po svoj prilici malo suzdržanijim primjenjivanjem onoga što su crkveni zakoni dopuštali u to vrijeme, pogotovo u usporedbi s Novakom, gdje je bilo udaja i s 12 navršenih godina života.

Broj djece u obiteljima u Bapskoj g. 1767: Izrazit ćemo ga u prikazu brojnosti djece u obitelji, a također i u prikazu brojnosti obitelji u odnosu na djecu koju imaju.

A/	Djece	6	ima	1	ili	1,92%	obitelji
		5		4		7,69%	
		4		10		19,23%	
		3		7		13,46%	
		2		11		21,15%	
		1		10		19,23%	
		0		9		17,30%	

B/	21,15%	ili	11	obitelji	ima	2	djece
	19,23%		10			4	
	19,23%		10			1	dijete
	17,30%		9			0	djece
	13,46%		7			3	
	7,69%		4			5	
	1,92%		1			6	

U pregledu vidimo da je najviše obitelji s 2 djece (11 ili 21,15% obitelji). Nakon toga slijedi jednak broj obitelji koje imaju 4 djece ili 1 dijete (10 ili 19,23% obitelji). Obitelji bez djece ima 9 ili 17,30%. Poveći je broj obitelji s 5 djece (4 ili 7,69%). Najveći broj djece u vrijeme tog popisa bio je broj od 6 djece (samo 1 ili 1,92% obitelji). četvero djece, kao što smo to vidjeli, ima razmjerno velik broj obitelji, skoro jedna petina.

Usporedimo li Bapsku s Novakom, vidimo da su i ovdje najbrojnije obitelji s dvoje djece, ali s boljim postotkom, za +6,93% više od Novaka. Za razliku od Novaka u kojemu su obitelji bez djece na drugom mjestu, u Bapskoj su obitelji bez djece na četvrtom mjestu, i s boljim postotkom za +4,05%. U postocima bi dalje Bapska bila za +13,62% jača u obiteljima s 4 djece, s 1 djetetom za +5,57%. Od Novaka je Bapska slabija u broju obitelji s 3 djece za –3,39%, sa 6 djece za –3,69% i za –1,25% sa 5 djece.

To nam ipak ne daje najvjerniju sliku života u obtelji. Vjerniji je uvid npr. u kojoj su dobi žene, odnosno majke u obiteljima.

U obiteljima npr. bez djece (9), 1 žena ima 17 godina, 3=18, 4=20, 1=25. Iz toga se može jasnije zaključiti da se radi uglavnom o mladim obiteljima koje su

ili na početku obiteljskog života, ili tada nisu imale djece, uz vjerojatnost da su neke od tih obitelji imale djecu, ali da su im djeca pomrla.

Obitelji s jednim djetetom imaju majke u godini 20=3, 25=4, 28=1, 40=1, 60=1. Najveći je dio njih (7) ipak mlađi, u dobi od 20–25 godina, a to je 70% majki s jednim djetetom.

U obiteljima s 2 djece (11) majke su u dobi od godina: 20=2, 25=6, 30=1, 40=2. Uzmemo li u obzir da je njih 8, tj. 72% u dobi od 20–25 godina onda su i ovdje također u većini mlađe majke. Djeca su u tim obiteljima u dobi od 1/2 godine do 15 godina.

Kod obitelji s troje djece jedna je obitelj u starosti 24/20, a djeca su im u dobi od 3 mjeseca do 4 godine. Ima i starijih roditelja s djecom u dobi od 1 do 15 ili 1–17 godina. Jedna npr. obitelj u dobi od 30/30 godina ima djecu u dobi od 1–3–15 godina.

Dvije su obitelji s 4 djece u dobi od 30/30 godina. Iznad 35 godina u obiteljima s 4 djece ima 8 ili 80% majki.

Nekako su najsređenije obitelji s 5 djece. Tri su majke u dobi od 30 godina, a to je 75%. A i djeca su im između 1–13, 3–13 i 1/2–16 godina. Kod obitelji gdje su muž i žena u dobi od 40/40 godina djeca su u dobi od 7–25 godina.

Šestero djece, koja su u dobi od 6 do 25 godina ima udovica u dobi od 40 godina.

Nakon svih tih tako raznolikih osvrta možemo, kao i slučaju Novaka, zaključiti da je sigurna samo činjenica o dobu i broju djece. Iz Matičnih se knjiga g. 1790. i 1791. vidi da je umiranje djece i mladih veliko, a g. 1791. posebno umiranje djece. Onda se može pretpostaviti da je tako bilo i 15 godina ranije, kad je nastao naš popis. Može se, a i mora se pretpostaviti i to, da su se neka ženska djeca poudala. Prema tome, nekakav konačni i određeni zaključak o brojnosti obitelji, o jasnom broju djece u obitelji, ne bi bio točan.

Jedini podatak koji bi nešto mogao značiti u ekonomskom pogledu jest činjenica da u 4 domaćinstva postoje »orphanus« i »orphana«. tj. siročad, ali u dobi od 10–16 godina. Uključenje u neku obitelj bilo je po svoj prilici na korist i radi njih samih. Tu su bila zbrinuta. No ta su djeca bila kao neka vrsta služinčadi radi pomoći u kući, koju su oni u toj dobi mogli obavljati.

Bapska je g. 1664. spaljena. Novak toga nije doživio. To ostavlja tragove i u popisu. Dok nakon promatranja Novaka u g. 1767. ostaje općeniti dojam nekog neprekinutog rasta i složenosti, dotle Bapska ostavlja dojam jednog jednostav-

---

[25] Zemljopisna karta »NOVAK« oko g. 1816, izradio Gab. Homerus, (U prilogu). –Karta se nalazi u Muzeju Vukovar, kojemu zahvaljujem na fotokopiji karte.

nijeg, sređenijeg naselja. Možda je razlog tome što je Bapska manja, i što nije tako davno otkako se Bapska kao naselje počela smještati uz Novak.[25]

Zaključak o popisu Bapske g. 1767. – U vrijeme popisa iz g. 1767. naselje se Bapska nalazi ondje gdje je i danas. Stajalo je u južnom dijelu današnje Bapske, a danas je međa između Novaka i Bapske na prvom raskršću sjeverno od zgrade u kojoj se nalazi banka, pošta i drugo.

Tada, g. 1767, Bapska je imala 37 domaćinstava, a po svoj prilici isto toliko i kuća.

U 37 domaćinstava s ukupnim brojem od 226 stanovnika bilo je 26 raznih prezimena. Do danas ih je nestalo 18. Imena je bilo ukupno 48. Muškarci, njih 120, nosili su 29, a žene njih 106, imale su svega 19 imena.

Domaćinstva su imala najmanje po 3 osobe (3), a najviše 13 (1) osoba. Devet domaćinstava ima po dvije obitelji, dva su domaćinstva po tri obitelji, jedno, najbrojnije ima 4 obitelji. Sva su ostala domaćinstva imala po jednu obitelj.

Broj djece u obitelji ne prelazi 6, baš kao i u Novaku. To se može uzeti samo u relativnom smislu, budući da su se neka ženska djeca poudala i da je umiranje djece bilo veliko.

Uspoređujući dob majki i dob djece dolazimo do zaključka da su prvi porodi bili u dobi od 14 godina, a posljednji u dobi od 49 godina.

Starosna dob počinje s dobi od 8 mjeseci, a završava sa 65 godina. Djeca do 10 godina predstavljaju jednu trećinu stanovništva, odnosno 35,30%. Starijeg je svijeta malo. U dobi od 51 godine pa do 65 g. ima svega samo 6 osoba ili 2,65%.

U usporedbi s Novakom popis Bapske iz g. 1767. ostavlja dojam da je Bapska kao naselje nekako sređenije. Možda je to i radi toga što je Bapska kao naselje manje i »mlađe«.[26]

Bapska (i Novak) g. 1767. i g. 1971.[27]

Rudolf Ćurćić u knjizi »Novčana sredstva stanovništva i dislokacija industrijskih kapaciteta u selo Bapska – općina Vukovar«, u Bapskoj, rujna 1976, na str. 48 donosi prikaz »starosna struktura prisutnog stanovništva«. Podaci su iz popisa stanovništva godine 1971.

Završavajući prikaz našega popisa iz g. 1767. usporedimo ga s tim popisom iz g. 1971.

---

[26] Zemljopisna karta »Babska u Slavoniji Sriem. županija 1864« (u prilogu) Karta je djelomično prvi puta objavljena u knjizi o Bapskoj g. 1978. Usp. bilj. 6.

[27] Dio zemljopisne karte »Izdanje Vojnogeografskog instituta«. Izrađeno na osnovu reambulacije iz 1930 g. Dopunjeno g. 1957. (u prilogu).

Najprije se kratko podsjetimo. Novak i Bapska g. 1767. u stvari su jedno mjesto u kojemu su dva sela jedno uz drugo.[28/a] Od g. 1790. Novak je župa, a Bapska je filijala župe Novak. Između dva rata Bapska je općina kojoj pripada Novak. Nakon Drugog svjetskog rata iz dotadašnjeg mjesta naziva Bapska Novak uklonjen je naziv Novak. Ostaje samo mjesto zvano Bapska. S vremenom i župa Novak prelazi u župu s naslovom Bapska. Tako je, eto, i danas.

[28/a] Novak – Bapska, danas Bapska: Pregled dobi stanovnika u broju i postocima g. 1767.

Pregled dobi stanovnika u broju i postocima. g. 1767.

Novak		Bapska:	
0 – 4 =	68 = 18,23%	0 – 4 =	45 = 19,91%
5 – 9 =	46 = 12,33%	5 – 9 =	29 = 12,83%
10 – 14 =	47 = 12,60%	10 – 14 =	25 = 11,06%
15 – 19 =	35 = 9,38%	15 – 19 =	26 = 11,50%
20 – 24 =	19 = 5,09%	20 – 24 =	19 = 8,40%
25 – 29 =	50 = 13,40%	25 – 29 =	23 = 10,17%
30 – 34 =	37 = 9,91%	30 – 34 =	18 = 7,96%
35 – 39 =	18 = 4,82%	35 – 39 =	6 = 2,65%
40 – 44 =	21 = 5,63%	40 – 44 =	19 = 8,40%
45 – 49 =	9 = 2,41%	45 – 49 =	1 = 0,44%
50 – 54 =	15 = 4,02%	50 – 54 =	10 = 4,42%
55 – 59 =	0	55 – 59 =	0
60 – 64 =	5 = 1,34%	60 – 64 =	4 = 1,76%
65 – 69 =	1 = 0,02%	65 –	= 1 = 0,44%
70 –	= 2 = 0,53%		226
	373		

PS!			
0 – 9 =	114 = 30,53%	0 – 9 =	74 = 32,74%
50 – 70 =	23 = 6,16%	50 – 65 =	15 = 6,63%
60 – 70 =	8 = 2,14%	60 – 65 =	5 = 2,21%
51 – 70 =	9 = 2,41%	51 – 65 =	6 = 2, 65%

Kad sačinimo jednu starosnu strukturu stanovništva Novaka i Bapske g. 1767. i stavimo je uz prikaz starosne strukture stanovništva g. 1971, dobit ćemo sliku Bapske nekad i sliku Bapske g. 1971.[28/b]

[28/b] Novak i Bapska zajedno g. 1767. i g. 1971. Dob stanovnika u broju i postocima.

Novak i Bapska g. 1767 i g. 1971.

Dob stanovnika u broju i postocima.

Dob:	1767:	1971:
0 — 4 godine	= 113 = 18,86%	= 155 = 8,11%
5 — 9 godina	= 75 = 12,52%	= 202 = 10,57%
10 — 14 godina	= 72 = 12,02%	= 196 = 10,26%
15 — 19 godina	= 61 = 10,18%	= 160 = 8,37%
20 — 24 godine	= 38 = 6,34%	= 143 = 7,48%
25 — 29 godina	= 73 = 12,18%	= 106 = 5,54%
30 — 34 godine	= 55 = 9,18%	= 152 = 7,95%
35 — 39 godina	= 24 = 4,00%	= 139 = 7,27%
40 — 44 godine	= 40 = 6,67%	= 132 = 6,91%
45 — 49 godina	= 10 = 1,60%	= 99 = 5,18%
50 — 54 godine	= 25 = 4,17%	= 80 = 4,18%
55 — 59 godina	= 0	= 83 = 4,34%
60 — 64 godine	= 9 = 1,50%	= 89 = 4,65%
65 — 69 godina	= 2 = 0,33%	= 77 = 4,03 %
70 — 74 godine	= 2 = 0,33%	= 47 = 2,46%
75 i više godina	=	= 50 = 2,61%
	599	1910
PS!		
0 — 9 godina	= 188 = 31,38%	= 357 = 18,69%
50 — 75 i više	= 38 = 6,34%	= 426 = 22,30%
60 — 75 i više	= 13 = 2,17%	= 263 = 13,76%

Bilješka! — Podaci za g. 1971. uzeti su iz knjige »Rudof Ćurćić, Novačana sredstva stanovništva i dislokacija industrijskih kapaciteta u selu Bapska — Općina Vukovar, u Bapskoj, rujna 1976, str. 48«. Radi toga su i podaci za g. 1767. prilagođeni razdobljima 0 — 4 godine itd. Novak i Bapska su danas jedno mjesto s nazivom Bapska.

Iznenađuje omjer u broju djece. Djeca u dobi do 9 godina g. 1767. čine 31,38% stanovništva Novaka i Bapske. Godine 1971. djeca u dobi do 9 godina čine samo 18,69% stanovnika Bapske.

Nemamo uvida u to kakve su bile medicinske, ekonomske, sociološke i ekološke okolnosti g. 1767. Neke su od tih okolnosti mogle biti povoljnije, a neke slabije nego li su to danas. Umiranje je djece oko g. 1767. bilo ipak relativno veliko, što danas nije slučaj. Unatoč tome djeca su u dobi do 9 godina skoro trećina stanovništva Bapske g. 1767, a u odnosu na g. 1971. to je 13% više nego u g. 1971.

Starosna je dob stanovnika Novaka i Bapske g. 1767. niska. Novak i Bapska zajedno imaju tada svega 38 osoba ili 6,34% u dobi od 50 godina naviše. Godine 1971. u Bapskoj u dobi od 50 godina naviše ima 426 osoba ili 22,30%.

U dobi od 51 godine naviše u Novaku g. 1767. ima 9 osoba ili 2,41%, u Bapskoj 6 osoba ili 2,65%. Čini se, eto, kao da su samo poneki preživjeli i ostali živi iznad pedesete godine.

U g. 1767. iznad sedamdesete godine u Novaku i Bapskoj nema više nikoga. Za Bapsku u g. 1971. nemamo podataka o tome koja joj je bila završna dob. Uzimajući u obzir završne postotke u jednom i u drugom pregledu starosne sturkture stanovništva u Novaku i Bapskoj, odnosno u Bapskoj g. 1767. i u Bapskoj g. 1971. uočavamo činjenicu da se starosna dob pomakla za oko 20 godina.

Kad zbrojimo broj stanovnika u pregledu starosne strukture stanovništva Bapske g. 1971, dobivamo podatak da je 1971. godine Bapska imala 1.910 stanovnika.

Usporedimo li sad broj stanovnika iz g. 1767, a bilo ih je tada u Novaku i Bapskoj zajedno 599, s ovim brojem 1.910 stanovnika u g. 1971, dobit ćemo razliku od +1. 311 stanovnika u razdoblju od 216 godina.

Ovdje je, ponovno to napominjemo, jasna i sigurna samo činjenica da je tih godina bio taj i takav broj, i da je u tom razdoblju razlika takva.

U razmaku od 216 godina zbilo se naime mnogo toga što mi ne znamo, a što je utjecalo na to da su se brojevi starosne strukture mijenjali. Navedimo ipak nešto od onoga što znamo, i to o ovom našem stoljeću.

U Prvom svjetskom ratu iz Novaka je poginulo ili u ratu »nestalo« 23, iz Bapske 11 osoba, ukupno dakle 34 osobe.[29]

---

[29] Status animarum Novak–Bapska.

U mjestu Bapska Novak bilo je g. 1910. ukupno 1.642 stanovnika, katolika 1.579. U tom je broju uključeno 348 osoba[30] ili 21,19% pripadnika njemačke narodnosti. U jesen g. 1944. neke obitelji napuštaju Bapsku, odlaze u Austriju i dalje kamo je tko već stigao. One obitelji njemačke narodnosti koje su ostale u Bapskoj, u proljeće g. 1945, odvedene su u logor, najprije u Šid, a zatim u Sr. Mitrovicu. Knebl Đure Marija »25. XI. 1945. umrla (je) u Logoru u Mitrovici«.[31] Nakon izlaska iz logora neki su se vratili u Bapsku, a neki su se razišli po drugim mjestima i s vremenom otišli u inozemstvo.

U Drugom svjetskom ratu poginulo je iz Novaka 20, iz Bapske 30 osoba, ukupno dakle 50.[32]

Kao što je bilo u Prvom tako je i u Drugom svjetskom ratu bilo »nestalih«. Takvih »nestalih« u posljednjem je ratu iz Novaka bilo 38, iz Bapske 29, ukupno dakle 67.[33]

Kada sad zbrojimo one koji su u Drugom svjetskom ratu poginuli i one koji su »nestali«, onda je ukupni broj nastradalih iz Bapske 117.

Pogibijom sinova u Prvom ili u Drugom svjetskom ratu ugasla su mnoga ognjišta. Odlaskom Njemaca, katolika, ostale su prazne njihove kuće.

No kao što je u vrijeme oslobođenja od Turaka »Bapska« (Novak i Bapska) oživjela prilivom novoga življa iz Bosne, Hercegovine, Banije, Korduna, Like i Gorskog Kotara, tako je već u vrijeme Drugog svjetskog rata, a pogotovo nakon njega, u Bapsku doselio poveći broj obitelji iz Hercegovine, Bosne, iz južnih i drugih krajeva Hrvatske. Takva je eto Bapska u pregledu starosne strukture stanovništva u g. 1971. sa svojih 1.910 stanovnika.

Možda će ovaj prikaz Novaka i Bapske u g. 1767. biti poticaj da koja ustanova objavi cijelu »Conscriptio... Sclavoniae... 1767.«, dio o Baranji iz g. 1767. i drugo što posjeduje arhiv u Pečuhu, o prošlosti naših krajeva.

---

30 +*Michael Lehman und Josef Haltmayer,* Die Katholischen Donauschwaben in der Doppelmonarchie 1867 – 1918, Stuttgart 1977. Herausgegeben durch das Gerhardswerk e. V. Stuttgart und das St. –Michaels–Werk Wien. Verlag Buch und Kunst Kepplerhaus, Stuttgart 1977.

31 Status animarum Bapska.

32 Spomenici revolucije Vukovar, Vukovar, 1985, 44.

– Status animarum Novak–Bapska.

33 »Nestali« u Drugom svjetskom ratu nisu ubilježeni nigdje. Broj 75 odgovara činjenici, ali bi bilo potrebno provjeriti i dopuniti.

Nadajmo se da će se ipak naći netko tko će obraditi povijest Bapske onako, kako je g. 1976. obrađena prošlost Đakova[34] ili g. 1975. povijest Gorjana.[35] Onda će se i ovaj mali rad moći uklopiti u tu cjelinu.

DODATAK

Kad je završena ova radnja nije se još bila »dogodila« g. 1991. Recimo stoga i nešto o tome što se dogodilo i što se dešava sada u tom lijepom našem selu na jugozapadnim obroncima Fruške Gore i na istočnom rubu Republike Hrvatske, u Bapskoj.

Godina 1664. ponovila se za Bapsku u jesen g. 1991., gotovo doslovce. »Onih koje su... odveli«, u logore (Begejci) ili u zatvor (Sr. Mitrovica) bilo je oko 20. »Katolici ubijeni«. Koliko se sada zna, njih je 15. Među njima je i moj brat Andrija Bošnjaković. U svojoj 70. godini života, nakon višestrukog četničkog batinanja, ostao je bez svijesti i malo nakon toga izdahnuo. »Crkvu su oštetili«, onu u selu veoma. Križeve su u selu i u poljima sve porušili i uklonili. Čak su i neke grobove otvarali. Oko 60 kuća oštećeno je ili spaljeno.

Kad se 17. X. 1991. »dogodio Ilok«, u konvoju je protjerano oko 1.000 stanovnika Bapske. Od onih koji su ostali malo tko je prošao bez mučnog ponižavanja i četničkog batinanja. S vremenom su otjerali i druge. Ostade, tako kažu, njih još oko 250 da budu robovi i taoci četnika i njihovih »vojvoda« F., Milenka, Nikole, Dragana i drugih.

Povijest se eto ponovila. Ali »historia docet«, povijest podučava. Bapska se polagano oporavila od g. 1664, što je dokazao i ovaj naš popis iz g. 1767. Oporavit će se, kad–tad, i od g. 1991/1992.

---

[34] *Mirko Marković,* Selo Gorjani kraj Đakova, JAZU, Zbornik za narodni život i običaje, sv. 46, Zagreb 1975, str. 145.

[35] *Mirko Marković,* Đakovo i Đakovština, Zbornik Đakovštine, Zagreb 1976, str. 147. –Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti – Centar za znanstveni rad Vinkovci, Posebna izdanja knj. III.

Conscriptio

Parochiarum et Animarum in iis Contentarum, in Districtu Inferioris Sclavoniae Dioecesis Quinque Ecclesiensis, tam in Statu Provinciali, quam Militari, peracta Anno Dñi 1767.

Filialis Novak

Nomina familiarum seu domus cujuslibet	Personae in domibus existentes per ordinem	Status cujuslibet	Anni et Aetas	Suma personarum per domos	Suma Parium	Suma Confitentium	Suma Confirmantium
Basniakovich	Stephanus	uxoratus	60				
(Bosniaković)	Marinus	uxoratus	25				
	Maria	uxor lmi	60				
	Ana	uxor 2di	25				
	Mathias	filius lmi	15				
	Thomas	filius lmi	12				
	Agatha	filius lmi	8				
	Francisca	filius lmi	1	8	2	7	–
Bodinacz	Matthaeus	uxoratus	35				
(Bodinac)	Anna	uxor	30				
	Marcus	filius	16				
	Adamus	filius	9	4	1	4	–
Bosniak	Stephanus	uxoratus	20				
	Anna	uxor	18				
	Martha	vidua	50	3	1	3	1
Arnautovich	Josephus	uxoratus	30				
(Arnautović)	Maria	uxor	30				
	Agatha	vidua	50				
	Agnes	filia viduae	19				
	Caecilia	filia ejusdem	15	5	1	5	–

Franjch	Bartholomaeus	uxoratus	30				
(Franjć)	Helena	uxor	30				
	Helena	vidua	50				
	Antonius	filius	4	4	1	3	1
Bosniak	Antonius	uxoratus	40				
	Nicolaus	uxoratus	25				
	Marinus	uxoratus	20				
	Maria	uxor lmi	40				
	Maria	uxor 2di	20				
	Maria	uxor 3tii	18				
	Paulus	filius lmi	10				
	Joannes	filius lmi	6				
	Catharina	filia lmi	16				
	Magdalena	filia lmi	12				
	Eva	uxor 3tii	1	11	3	9	1
Stankich	Simon	uxoratus	30				
(Stankić)	Joannes	uxoratus	28				
	Helena	uxor lmi	30				
	Lucia	uxor 2di	28				
	Lucia	vidua	60				
	Mathias	filius lmi	10				
	Catharina	filia lmi	2	7	2	6	1
			Sum̄a	44	11	36	4
Falichevacz	Josephus	uxoratus	28				
(Falićevac)	Juliana	uxor	28				
	Paulus	filius	5	3	1	2	1
Lukinacz	Matthaeus	uxoratus	38				
(Lukinac)	Catharina	uxor	30				
	Catharina	filia	14				
	Eva	filia	12	4	1	4	–

Matiassevich	Josephus	uxoratus	28				
(Matiašević)	Magdalena	uxor	25				
	Anna	vidua	60				
	Catharina	filia	2	4	1	3	–
Blasskovich	Martinus	uxoratus	35				
(Blašković)	Clara	uxor	30				
	Maria	filia	7				
	Magdalena	filia	3	4	1	3	1
Jerkovich	Franciscus	uxoratus	28				
(Jerković)	Anna	uxor	28				
	Margaretha	filia	15				
	Maria	filia	4				
	Matthaeus	frater	16				
	Antonius	frater	16	6	1	5	–
Bosnjakovich	Georgius	uxoratus	50				
(Bosnjaković)	Marcus	uxoratus	30				
	Joannes	uxoratus	28				
	Catharina	uxor lmi	50				
	Agatha	uxor 2di	30				
	Maria	uxor 3tii	25				
	Lucia	vidua	70				
	Magdalena	vidua	40				
	Joannes	filius lmi	17				
	Mathias	filius lmi	14				
	Paulus	filius viduae	17				
	Antonius	filius 2di	3				
	Stephanus	filius viduae	4				
	Agatha	filia lmi	14				
	Catharina	filia 2di	6				
	Catharina	filia viduae	15				
	Martha	filia viduae	7	17	3	14	8

Bassich	Matthaeus	uxoratus	35				
(Bašić)	Magdalena	uxor	30				
	Jacobus	filius	14				
	Mathias	filius	9				
	Magdalena	filia	12	5	1	5	1
			Suma	43	9	36	11
Brandibur	Marcus	uxoratus	25				
	Helena	uxor	25				
	Anna	vidua	70				
	Joannes	filius	4				
	Ursula	filia	2	5	1	3	–
Stankich	Michaïl	uxoratus	30				
(Stankić)	Catharina	uxor	30				
	Gregorius	filius fratris	11	3	1	3	1
Novoselacz	Marinus	uxoratus	30				
(Novoselac)	Maria	uxor	28				
	Georgius	filius	3				
	Joanna	filia	12				
	Catharina	filia	10				
	Vincentia	filia	6	6	1	4	–
Sibalijch	Joannes	uxoratus	20				
(Sibalijć)	Magdalena	uxor	20				
	Magdalena	vidua	50				
	Paulus	filius	4	Mens.			
	Ana	filia viduae	12	5	1	4	–
Sredarussich	Paulus	uxoratus	38				
(Sredarušić)	Maria	uxor	38				
	Mathias	filius	15				
	Stephanus	filius	10				
	Lucas	filius	6	5	1	4	–

Kopljarevich	Georgius	uxoratus	40				
(Kopljarević)	Agatha	uxor	35				
	Mathias	filius	3				
	Anna	filia	6	4	1	2	1
Matiassevich	Marinus	uxoratus	30				
(Matiašević)	Joannes	uxoratus	22				
	Caecilia	uxor lmi	30				
	Magdalena	uxor 2di	22				
	Anna	filia lmi	14				
	Lucia	vidua	40				
	Antonius	filius viduae	17				
	Stephanus	filius ejusdem	7				
	Magdalena	filia viduae	6	9	2	7	2
Pandurovich	Georgius	uxoratus	30				
(Pandurović)	Paula	uxor	30				
	Anna	filia	6				
	Josepha	filia	1	4	1	2	–
Gavrich	Michaïl	uxoratus	40				
(Gavrić)	Maria	uxor	40				
	Petrus	filius	14				
	Catharina	filia	14				
	Magdalena	filia	17				
	Anna	filia	5				
	Clara	filia	4	7	1	5	2
			Suma	48	10	34	6
Vincsevich	Martinus	uxoratus	45				
(Vinčević)	Augustinus	uxoratus	25				
	Josephus	uxoratus	20				
	Anna	uxor lmi	45				
	Agatha	uxor 2di	25				

	Theresia	uxor 3tii	18				
	Mathias	filius lmi	17				
	Maria	filia lmi	8				
	Magdalena	filia lmi	6				
	Ursula	filia 2di	3	10	3	8	2
Gergich	Petrus	uxoratus	40				
(Gergić)	Anna	uxor	40				
	Josphus	filius	5				
	Martha	filia	8	4	1	3	2
Bernjakovich	Marcus	uxoratus	45				
(Bernjaković)	Joannes	uxoratus	25				
	Carharina	uxor lmi	45				
	Agatha	uxor 2di	23				
	Maria	vidua	27				
	Josephus	filius lmi	16				
	Carolus	filius lmi	9				
	Georgius	filius lmi	1				
	Francisca	filia lmi	12				
	Magdalena	filia 2di	6				
	Caecilia	filia viduae	4				
	Anna	filia viduae	3	12	2	3	4
Aslamakovich	Joannes	uxoratus	45				
(Aslamaković)	Joannes	uxoratus	25				
	Catharina	uxor lmi	30				
	Maria	uxor 2di	25				
	Josephus	filius lmi	11				
	Magdalena	filia	12				
	Catharina	filia	9				
	Anna	filia lmi	2	8	2	7	2

Bacsikovich	Paulus	uxoratus	28				
(Bačiković)	Anna	uxor	25				
	Joannes	filius	4				
	Marcus	filius	3				
	Theresia	filia	6	5	1	2	2
Nimcsanin	Jacobus	uxoratus	50				
(Nimčanin)	Georgius	uxoratus	40				
	Stephanus	uxoratus	25				
	Catharina	uxor lmi	45				
	Magdalena	uxor 2di	35				
	Theresia	uxor 3tii	25				
	Marcus	filius lmi	12				
	Nicolaus	filius 2di	18				
	Josephus	filius 2di	12				
	Josephus	filius 2di	2				
	Apolonia	filia 2di	12				
	Magdalena	filia 2di	8	12	3	11	2
			Suma	51	12	39	14
Kostenacz	Thomas	uxoratus	38				
(Kostenac)	Andreas	uxoratus	30				
	Josephus	viduus	25				
	Catharina	uxor lmi	35				
	Helena	uxor 2di	25				
	Petrus	filius lmi	5				
	Georgius	filius 2di	2				
	Matthaeus	filius 2di	1				
	Paulus	juvenis	16				
	Clara	filia lmi	2				
	Martha	vidua	40				
	Agatha	filia viduae	16				
	Anna	filia viduae	13				
	Catharina	filia viduae	4	14	2	9	4

Kostenacz	Simon	uxoratus	45				
(Kostenac)	Lucas	uxoratus	40				
	Maria	uxor lmi	40				
	Ursula	uxor 2di	38				
	Josephus	juvenis	8				
	Magdalena	puella	15				
	Lucia	puella	15				
	Martha	puellula	5				
	Maria	.....	1	9	2	7	1
Slipcsevich	Adamus	uxoratus	40				
(Slipčević)	Georgia	uxor	40				
	Mathia	filia	6				
	Catharina	filia	2	4	1	2	1
Kostenacz	Josphus	uxoratus	25				
(Kostenac)	Magdalena	uxor	25				
	Marinus	filius fratris	13				
	Maria	filia	13				
	Magdalena	filia fratris	13				
	Maria	filia fratris	5				
	Josepha	filia	3				
	Vitalis	filius Mensium	3				
	Joannes	famulus	10	9	1	6	1
Janjch	Petrus	uxoratus	30				
(Janjć)	Paulus	uxoratus	25				
	Anna	uxor lmi	30				
	Ursula	uxor 2di	25				
	Maria	filia lmi	4				
	Clara	filia lmi	3				
	Joannes	filius fratris	10	7	2	5	–
			Suma	43	8	29	7

D. Spblis De	Georgius	uxoratus	35				
Rosenthall S. C.M.	Barbara	conjunx	30				
consiliarius	Josephus	uxoratus famulus	40				
Germano–	Anna	ejus uxor famula	32				
Cathol.	Antonius	filius famulae	11				
	Gabriel	filius ejusdem	10				
	Joannes	filius ejusdem	4				
	Joannes	famulus	19				
	Stephanus	famulus	21				
	Catharina	Ancilla	20				
	Anna	Ancilla	18	11	2	3	2
Barkich	Nicolaus	uxoratus	25				
(Berkić)	Rosa	uxor	20				
	Lucas	viduus	65				
	Joannes	filius	6				
	Magdalena	filia	3				
	Anna	filia	1	6	1	3	2
Solakovich	Thomas	uxoratus	50				
(Solaković)	Martinus	uxoratus	25				
	Cosmas	uxoratus	20				
	Lucia	uxor lmi	50				
	Coleta	uxor 2di	25				
	Theresia	uxor 3tii	20				
	Georgius	filius lmi	8				
	Antonius	filius lmi	6				
	Maria	filia lmi	10				
	Magdalena	filia lmi	8				
	Anna	filia 2di	1	11	3	9	3
Abjanovich	Elias	uxoratus	26				
(Abjanović)	Maria	uxor	25				
	Catharina	vidua	60				

	Magdalena	filia	4				
	Catharina	filia	2				
	Martha	puella	17	6	1	4	–
Petkovich	Matthaeus	uxoratus	34				
(Petković)	Helena	uxor	25				
	Josephus	filius	7				
	Magdalena	filia	4	4	1	3	–
			Suma	38	8	29	7
Franjch	Matthaeus	uxoratus	50				
(Franjć)	Martinus	uxoratus	28				
	Joannes	uxoratus	25				
	Anna	uxor lmi	50				
	Clara	uxor 2di	27				
	Maria	uxor 3tii	24				
	Petrus	filius lmi	15				
	Marinus	filius lmi	12				
	Stephanus	filius 2di	1				
	Ursula	filia lmi	8				
	Maria	filia 2di	4	11	3	9	–
Gibaracz	Mathias	uxoratus	27				
(Gibarac)	Anna	uxor	25				
	Antonius	filius	6				
	Marinus	filius Mensium	2				
	Maria	filia	3	5	1	2	1
Magiarcsich	Josephus	uxoratus	40				
(Marđarčić)	Anna	uxor	35				
	Paulus	filius	14				
	Lucas	filius	12				
	Joannes	filius	10				
	Magdalena	filia	16				
	Catharina	filia	4	7	1	6	–

Mihaljevich	Mathias	uxoratus	30				
(Mihaljević)	Joannes	uxoratus	20				
	Ursula	uxor lmi	26				
	Helena	uxor 2di	20				
	Marcus	filius lmi	10				
	Stephanus	filius lmi	1/2				
	Maria	filia lmi	11	7	2	6	4
Gibaracz	Paulus	uxoratus	26				
(Gibarac)	Agatha	uxor	25				
	Georgius	filius	3				
	Jacobus	filius Mensis	1	4	1	2	–
Blaxevich	Matthaeus	uxoratus	40				
(Blažević)	Petrus	uxoratus	17				
	Catharina	uxor lmi	30				
	Catharina	uxor 2di	17				
	Josphus	filius lmi	2				
	Georgius	filius fratris	11	6	2	5	–
			Suma	40	10	30	5
Glavass	Georgius	uxoratus	40				
(Glavaš)	Maria	uxor	30				
	Matthaeus	filius	14				
	Francisca	filia	12	4	1	4	–
Barkich	Joannes	uxoratus	30				
(Berkić)	Maria	uxor	30				
	Martha	vidua	20				
	Joannes	filius	2				
	Josepha	filia	3				
	Maria	filia	2	6	1	3	–
Saletressich	Martinus	uxoratus	52				
(Saletrešić)	Josephus	uxoratus	26				
	Maria	uxor lmi	48				

	Helena	uxor 2di	26				
	Joannes	filius Imi	1				
	Marcus	filius 2di	3				
	Anna	filia Imi	17				
	Juliana	filia Imi	12				
	Barbara	filia Imi	8				
	Josephus	filius Imi	15				
	Joannes	famulus	12	11	2	9	–
Blaxevich	Matthaeus	uxoratus	25				
(Blažević)	Anastasia	uxor	20				
	Nicolaus	filius	3				
	Clara	filia Mensium	2	4	1	2	–
Jurissich	Marcus	uxoratus	30				
(Jurišić)	Catharina	uxor	28				
	Mathias	filius	6				
	Maria	filia	8				
	Magdalena	filia	5				
	Theresia	filia	4	6	1	4	2
Suknovich	Franciscus	uxoratus	35				
(Suknović)	Anna	uxor	35				
	Maria	vidua	30				
	Josephus	filius	15				
	Antonius	filius	12				
	Joannes	filius	3				
	Maria	filia	4	7	1	5	1
Nimcsanin	Josephus	viduus	35				
(Nimčanin)	Antonius	filius	11				
	Martinus	filius	5				
	Catharina	filia	4	4	0	2	1
			Suma	42	7	29	4
Siakovich	Paulus	uxoratus	35				
(Siaković)	Magdalena	uxor	30				
	Casparus	filius	11				

	Mathias	filius	8				
	Josephus	filius	5				
	Joannes	filius	3				
	Maria	filia	15				
	Anna	filia	1/2	8	1	5	2
Vidakovich	Paulus	uxoratus	30				
(Vidaković)	Martha	uxor	30				
	Stephanus	filius	8				
	Andreas	filius	3				
	Josephus	filius	1	5	1	3	1
Gibaracz	Philippus	uxoratus	40				
(Gibarac)	Maria	uxor	40	2	1	2	
Kalotinacz	Gregorius	uxoratus	50				
(Kalotinac)	Paulus	uxoratus	30				
	Anna	uxor lmi	50				
	Magdalena	uxor 2di	25				
	Matthaeus	filius 2di	2	5	2	4	–
Horvat	Stanislaus	uxoratus	37				
	Anna	uxor	30				
	Antonius	filius	8				
	Georgius	filius	4				
	Catharina	filia	6				
	Josephus	filius	1/2	6	1	3	–
		hujus paginae	Suma	26	6	17	2
	Filialis Novak	Suma	Universa	375	81	279	61

(Bilješka: Stranica ima 9.)

Na svakoj stranici sa strane piše: Illyri Catholici. Samo kod "Rosenthall" piše: Germano–Cathol.).

Filialis Bapska

Nomina familiarum seu domus cujuslibet	Personae in domibus existentes per ordinem	Status cujuslibet	Anni et Aetas	Suma personarum per domos	Suma Parium	Suma Confitentium	Suma Confirmantium
Jugovich	Thomas	uxoratus	25				
(Jugović)	Maria	uxor	20				
	Maria	vidua	60				
	Georgius	orphanus	16	4	1	4	–
Oxanjch	Jacobus	uxoratus	65				
(Ožanjć)	Andreas	uxoratus	40				
	Helena	uxor lmi	60				
	Magdalena	uxor 2di	38				
	Georgius	filius 2di	16				
	Paulus	filius 2di	12				
	Magdalena	filia	12				
	Rosa	filia	1	8	2	7	–
Ivkovich	Matthaeus	uxoratus	40				
(Ivković)	Joannes	uxoratus	30				
	Maria	uxor lmi	40				
	Catharina	uxor 2di	25				
	Lucas filius	lmi hebdom.	8				
	Anastasia	filia lmi	13				
	Francisca	filia lmi	7				
	Maria	filia lmi	4				
	Matthaeus filius	orphanus	10	9	2	6	–
Iurkovich	Joannes	uxoratus	40				
(Jurković)	Catharine	uxor	40				
	Lucas	filius	7				

	Maria	filia	15				
	Clara	filia	5				
	Anna	filia	4	6	1	4	1
Sigur	Lucas	uxoratus	38				
	Maria	uxor	38				
	Daniel	filius	14				
	Michaïl	filius mensis	1				
	Helena	filia	4				
	Magdalena	filia	3	6	1	3	–
		Sum̄a		33	7	24	1
Stimacz	Andreas	uxoratus	25				
(Stimac)	Rosa	uxor	18				
	Maria	vidua	40				
	Nicolaus	filius viduae	15				
	Lucac	filius viduae	12				
	Benedictus	filius viduae	11				
	Josephus	filius viduae	8				
	Petrus	filius viduae	6	8	1	7	–
Gerovacz	Lucas	uxoratus	25				
(Gerovac)	Maria	uxor	25				
	Helena	filia	1/2	3	1	2	–
Kastavacz	Joannes	uxoratus	30				
(Kastavac)	Barbara	uxor	25				
	Lucas	filius	11				
	Helena	filia	1	4	1	3	–
Svetich	Antonius	uxoratus	30				
(Svetić)	Martha	uxor	25				
	Joannes	filius	1				
	Lucia	vidua	50	4	1	3	–
Gerovacz	Vitus	uxoratus	20				

(Gerovac)	Catharina	uxor	20				
	Maria	filia	2	3	1	2	–
Chachilovich	Marcus	uxoratus	25				
(Ćaćilović)	Magdalena	uxor	20				
	Anastasia	filia mensium	3				
	Josephus	juvenis	11	4	1	3	–
Kovacsich	Simon	uxoratus	28				
(Kovačić)	Helena	uxor	20				
	Michaïl	frater	18				
	Gregorius	frater	17				
	Maria	vidua	60				
	Marinus	filius	1				
	Francisca	filia	5	7	1	5	–
Butina	Joannes	uxoratus	24				
	Paulus	uxoratus	20				
	Magdalena	uxor lmi	20				
	Mathia	uxor 2di	20				
	Marinus	filius lmi	4				
	Thomas	filius lmi	2				
	Anastasia	vidua	54				
	Petrus	filius viduae	19				
	Antonius	juvenis	7	9	2	6	–
			Suma	42	9	31	–
Arbanas	Bartholomaeus	uxoratus	50				
	Georgius	uxoratus	20				
	Magdalena	uxor lmi	50				
	Catharina	uxor 2di	20				
	Elias	filius lmi	10				
	Jacobus	filius lmi	5				
	Stanislaus	filius lmi	1	7	2	5	–
Arbanas	Antonius	uxoratus	40				

	Lucia	uxor	30				
	Lucas	filius	15				
	Joannes	frater	19				
	Magdalena	filia	7				
	Rosa	filia	2	6	1	4	1
Sepcsich	Michaïl	uxoratus	24				
(Sepčić)	Rosa	uxor	17				
	Josephus	frater	15	3	1	3	–
Jukovich	Marcus	uxoratus	30				
(Jurković)	Catharina	uxor	30				
	Nicolaus	filius	5				
	Anna	filia	15				
	Maria	filia	1	5	1	3	–
Roksandich	Lucas	uxoratus	50				
(Roksandić)	Georgius	uxoratus	24				
	Catharina	uxor lmi	50				
	Magdalena	uxor 2di	20				
	Michail	filius lmi	17				
	Joannes	filius 2di	3				
	Marinus filius	2di Mens.	3				
	Barbara	filia lmi	7				
	Maria	filia 2di	4	9	2	5	–
Chachilovich	Thomas	uxoratus	30				
(Ćaćilović)	Simon	uxoratus	25				
	Gabriel	uxoratus	24				
	Matthaeus	uxoratus	20				
	Martha	uxor lmi	30				
	Catharina	uxor 2di	25				
	Catharina	uxor 3tii	20				
	Catharina	uxor 4ti	18				

	Bonus	filius lmi	3				
	Antonius	filius 3tii	3				
	Rosa	filia lmi	1				
	Lucia	filia 2di	5				
	Lucia	orphana	10	13	4	9	–
			Suma	43	11	29	1
Butina	Nikolaus	uxoratus	25				
	Josephus	uxoratus	18				
	Anna	uxor lmi	25				
	Theresia	uxor 2di	18				
	Marcus	filius lmi	3	5	2	4	–
Rora	Antonius	uxoratus	28				
	Nicolaus	uxoratus	26				
	Catharina	uxor lmi	28				
	Maria	uxor 2di	25				
	Andreas	filius lmi	6				
	Matthaeus	filius 2di	5				
	Magdalena	filia 2di	1/2	7	2	4	–
Golich	Georgius	uxoratus	40				
(Golić)	Antonius	uxoratus	25				
	Lucia	uxor lmi	40				
	Anna	uxor 2di	25				
	Thadaeus	filius lmi	9				
	Matthaeus	filius lmi	7				
	Nicolaus	filius 2di	4				
	Marinus	filius 2di	1				
	Francisca	filia lmi	15				
	Catharina	filia lmi	10	10	2	7	–
Roksandich	Joannes	uxoratus	40				
(Roksandić)	Joanna	uxor	30				
	Matthaeus	filius	15				

	Marcus	filius	14				
	Marinus	filius	5				
	Martha	filia	13				
	Catharina	filia	3	7	1	5	–
Angelijch	Michaïl	uxoratus	30				
(Angelijć)	Maria	uxor	30				
	Matthaeus	filius	10				
	Marcus	filius	3				
	Catharina	filia	7				
	Helena	filia	1/2	6	1	3	–
Chachilovich	Matthaeus	uxoratus	50				
(Ćaćilović)	Maria	uxor	40				
	Lucia	filia	15				
	Gregorius	orphanus	12				
	Simon	viduus	60	5	1	5	–
			Sum̄a	40	9	28	–
Stancsich	Georgius	uxoratus	40				
(Stančić)	Marcus	uxoratus	25				
	Helena	uxor lmi	40				
	Magdalena	uxor 2di	25				
	Matthaeus	filius lmi	1 1/2				
	Blasius	filius 2di	2				
	Maria	filia lmi	8				
	Rosa	filia lmi	4				
	Magdalena	filia 2di	5	9	2	5	1
Jursetich	Joannes	uxoratus	30				
(Jursetić)	Agatha	uxor	30				
	Michaïl	filius	11				
	Nicolaus	filius	5				
	Magdalena	filia	16				

	Maria	filia	8				
	Theresia	filia	1/2	7	1	5	1
Cselikovich	Joannes	uxoratus	45				
(Čelikovič)	Lucia	uxor	40				
	Marcus	filius	14				
	Clara	filia	15	4	1	4	–
Stimacz	Michaïl	uxoratus	40				
(Stimac)	Lucas	uxoratus	20				
	Catharina	uxor lmi	40				
	Helena	uxor 2di	20				
	Georgius	filius lmi	7				
	Catharina	filia lmi	15	6	2	5	–
Golich	Gregorius	uxoratus	30				
(Golić)	Helena	uxor	25				
	Agatha	filia	6				
	Petronilla	filia	2	4	1	2	1
Gerovacz	Simon	uxoratus	50				
(Gerovac)	Martha	uxor	40				
	Anastasia	filia	15				
	Jacobus	filius	5	4	1	3	–
Stemberga	Thomas	uxoratus	35				
	Rosa	uxor	30				
	Georgius	filius	13				
	Josephus	filius	4				
	Matthaeus	filius	1				
	Maria	filia	6				
	Magdalena	filia	4	7	1	3	1
			Suma	48	9	27	4
Dasovich	Gregorius	uxoratus	30				
(Dasović)	Catharina	uxor	25				
	Petrus	filius	1/2				

	Catharina	filia	5	4	1	2	–
Marinkovich	Michaïl	uxoratus	50				
(Marinković)	Agatha	uxor	50				
	Antonius	filius	17				
	Elias	filius	1				
	Catharina	filia	14	5	1	4	–
Golich	Paulus	uxoratus	30				
(Golić)	Catharina	uxor	30				
	Gregorius	filius	13				
	Joannes	filius	10				
	Laurentius	filius	3				
	Martinus	filius	2	6	1	4	–
Rupcsich	Joannes	uxoratus	42				
(Rupčić)	Maria	uxor	35				
	Marcus	filius	14				
	Lucas	filius	13				
	Matthaeus	filius	5				
	Georgius	filius	1 1/2	6	1	4	–
Gergurich	Andreas	uxoratus	40				
(Gergurić)	Lucia	uxor	35				
	Eva	filia	15				
	Rosa	filia	13				
	Francisca	filia	3				
	Margaretha	filia	5	6	1	4	–
		In hac pagina Sum̄a		24	5	18	–
	In Filiali Bapska						
		Universalis Sum̄a		226	50	157	6

(Bilješka: Stranica ima 6)

Na svakoj stranici sa strane piše: Illyri Catholici.

Novak 1767. Pregled imena po abecednom redu.

	Imena muškaraca:			Imena žena:	
	Ime:	Koliko osoba tog imena:		Ime	Koliko osoba tog imena:
	Adam	2		Agata	9
	Andrija	2		Agneza	1
	Antun	11		Ana	30
	Augustin	1		Anastazija	1
	Bartolomej	1		Apolonija	1
	Filip	1		Barbara	2
	Franjo	2		Cecilija	3
	Gabriel	1		Eva	2
	Gašpar	1		Franjka	3
10	Grgur	2		Helena	8
	Ilija	1		Ivana	1
	Ivan	25		Josipa	3
	Jakob	2		Julijana	2
	Josip	24		Jurja (Đurđa)	1
	Juraj	13		Katarina	27
	Karlo	1		Klara	6
	Kuzma	1		Koleta	1
	Luka	4		Lucija	6
	Marin	7		Magdalena	27
20	Marko	9		Margareta	1
	Martin	7		Marija	34
	Matej	11		Marta	8
	Matija	10		Matija	1
	Mihael	2		Paula	1
	Nikola	4		Ruža	1
	Pavao	13		Terezija	5
	Petar	6		Uršula	6
	Stanislav	1	28	Vincencija	1
	Stjepan	10			192
30	Šimun	2			
	Toma	3			
32	Vital	1			
		181			

Ukupno –imena muškaraca = 32 – osoba = 181
– imena žena = 28 – osoba = 192
= 60 – osoba = 373

Babska 1767. Pregled imena po abecednom redu.

	Imena muškaraca:		Imena žena:	
	Ime:	Koliko osoba tog imena:	Ime	Koliko osoba tog imena:
	Andrija	4	Agata	3
	Antun	7	Ana	4
	Bartolomej	1	Anastazija	4
	Benedikt	1	Barbara	2
	Blaž	1	Eva	1
	Bono	1	Franjka	4
	Danijel	1	Helena	9
	Gabrijel	1	Ivana	1
	Grgur	5	Katarina	19
10	Ilija	2	Klara	2
	Ivan	12	Lucija	8
	Jakob	3	Magdalena	13
	Josip	5	Marija	19
	Juraj	9	Margareta	1
	Lovro	1	Marta	4
	Luka	10	Matija	1
	Marin	5	Petronila	1
	Marko	8	Ruža	8
	Martin	1	Terezija	2
20	Matej	11		106
	Mihael	8		
	Nikola	6		
	Pavao	3		
	Petar	3		
	Stanislav	1		
	Šimun	4		
	Tadija	1		
	Toma	4		
29	Vital	1		
		120		

Ukupno –Imena muškaraca = 29 – osoba = 120
–Imena žena = 19 – osoba = 106
= 48 – osoba = 226

Novak 1767. Pregled domaćinstva po broju osoba.

Osoba u domaćinstvu:	Domaćinstvo:	pari i /obitelji:	Ukupno pari i /obitelji:	Ukupno domaćinstava:	Ukupno osoba:
2	Gibarac Grgur	1	1	1	2
3	Bosniak Stjepan	1	3	3	9
	Faličevac Josip	1			
	Stankić Mihael	1			
4	Blažević Matej	1	13/+1/	14	56
	Blašković Martin	1			
	Bodinac Matej	1			
	Franić Bartolomej	1			
	Gergić Petar	1			
	Gibarac Pavao	1			
	Glavaš Juraj	1			
	Kopljarević Juraj	1			
	Lukinac Matej	1			
	Matiašević Josip	1			
	Nimčanin Josip	0/+1/			
	Pandurović Juraj	1			
	Petković Matej	1			
	Stipčević Adam	1			
5	Arnautović Josip	1/+1/	10/+2/	9	45
	Bačiković Pavao	1			
	Bašić Matej	1			
	Brandibur Marko	1			
	Gibarac Matija	1			
	Kalotinac Juraj	2			
	Sibaliić Ivan	1/+1/			
	Sredarušić Pavao	1			
	Vidaković Pavao	1			
6	Abjanović Ilija	1/+1/	9/+1/	8	48
	Berkić Ivan	1			
	Berkić Nikola	1			
	Blažević Matej	2			
	Horvat Stanislav	1			
	Jerković Franjo	1			

	Jurišić Marko	1			
	Novoselac Marin	1			
7	Gavrić Mihael	1	9	6	42
	Janić Petar	2			
	Mađarčić Josip	1			
	Mihaljević Matija	2			
	Stankić Šimun	2			
	Suknović Franjo	1			
8	Aslamaković Ivan	2	5	3	24
	Bosniaković Stjepan	2			
	Siaković Pavao	1			
					27
9	Kostenac Josip	1	5/+1/	3	
	Kostenac Šimun	2			
	Matiašević Marin	2/+1/			
10	Vinčević Martin	3	3	1	10
	Bosniak Antun	3	13	5	55
	Franić Matej	3			
	Rosenthal Juraj i sluge	2			
	Saletrešić Martin	2			
	Solaković Toma	3			
12	Bernjaković Marko	2/+1/	5/+1/	2	24
14	Nimčanin Jakov	3			
	Kostenac Tomo	2/+1/	2/+1/	1	14
17	Bosnjaković Juraj	3/+1/	3/+1/	1	17
			81/+8 = 89	57	373

Bapska 1767. Pregled domaćinstava po broju osoba.

Osoba u domaćinstvu:	Domaćinstvo:	pari i /obitelji:	Ukupno pari i /obitelji:	Ukupno domaćinstava:	Ukupno osoba:
3	Gerovac Luka	1	3	3	9
	Gerovac Vid	1			
	Sipčić Mihael	1			
4	Čeliković Ivan	1	8	8	32
	Ćaćilović Marko	1			
	Galić Grgur	1			
	Dasović Grgur	1			
	Gerovac Šimun	1			
	Jugović Toma	1			
	Kastavac Ivan	1			
	Svetić Antun	1			
5	Butina Nikola	2	5	4	20
	Ćaćilović Matej	1			
	Jurković Marko	1			
	Marinković Mihael	1			
6	Angeliić Mihael	1	9	8	48
	Arbanas Antun	1			
	Gergurić Andrija	1			
	Golić Pavao	1			
	Jurković Ivan	1			
	Rupčić Ivan	1			
	Sigur Luka	1			
	Stimac Mihael	2			
7	Arbanas Bartolomej	2	8	6	42
	Jursetić Ivan	1			
	Kovačić Šimun	1			
	Roksandić Ivan	1			
	Rora Antun	2			
	Stemberga Toma	1			
8	Ožanić Jakov	2	3/+1/	2	16
	Stimac Andrija	1/+1/			

9	Butina Ivan	2/+1/	8/+1/	4	36
	Ivković Matej	2			
	Roksandić Luka	2			
	Stančić Juraj	2			
10	Golić Juraj	2	2	1	10
13	Ćaćilović Toma	4	4	1	13
		50/+2 = 52		37	226

Novak and Bapska in the Year 1767.

/Summary/

In the second half of the 18th century, the eastern border of the Pecz bishopric passed through Šarengrad, Bapska, Kukujevci and Rača. The western border passed through Miholjac, Našice, Ivankovo, Cerna and Županja. In the region of the eastern Slavonia and the western Srijem, in the year 1767. there were 27 Catholic parishes, with 79 branches, what makes together 106 Catholic settlements.

At the Bishopric Archive in Pecz there is a codex /nr. 17/ called »Conscriptio Parochiarum et Animarum«, which deals with the Slavonia and Srijem regions. This article, based on the materia from that codex, talks about two villages, Novak and Bapska, members of the Loves parish.

In the year 1767. in the village Novak there were 57 houses, 89 families which together counted 373 persons. 30,53% of all inhabitants were children under 9 years of age. Only 2,41% of the inhabitants was older than 51 year. At the end of the 17th century a large refuge of the Croats /about 100.000 souls/ from Bosnia had taken its place; some of these refugee families stopped at Novak.

In the year 1767. in the village Bapska there were 37 houses, 52 families which together counted 226 persons. About a third /35,3%/ of all inhabitants were children under 10 years of age. Only 6 inhabitants /2,65%/ were older than 51 year, the oldest being 65. Bapska was burned by the Turks 1664. Only few families survived this period. New Croatian colonists came from Bosnia, Lika and Gorski Kotar. The whole village was rebuilt and moved from the old locality, southeastern of Novak, to a new one, next to the village Novak. This moving had taken place in the year 1729. After that the villages were united in a large one, primarily called Novak Bapska, but after the Second World War it took the name Bapska. In the year 1971. Bapska had 1910 inhabitants. That means that in only 216 years the population increased for 1311 persons. 18,69% of all inhabitants were children under 9 years. People lived about 20 years longer than in the 18th century.

During the First World War 34 persons were killed or missed. During the Second World War 50 persons were killed and 67 more were being missed. 97 of 117 dead persons didn't fight in the partisan troups.

1728. all the inhabitants were Croats – Catholics. 1767. only one famili /Rosenthall/ was German – Catholic; all the other were Croats. 1971. 91% of Bapska inhabitants were Croats, 2% of them were Serbs, 7% the other /i. e. Hungarians/.

In the autumn 1991. the most tragical event in the history of Bapska has taken place. When the Serbs attacked Croatia, 20 inhabitants were taken to camps /Begajci/ or to prison /Sr. Mitrovica/. 15 of them were killed there. Among them there was the author's brother Andrija Bošnjaković. At the age of 70 he was beaten to death from the Serbian chetnics /a military formation/. The Serbs burned the Catholic church and about 60 houses in the village. About one thousand inhabitants were turned out from Bapska as refugees. Some of them tried to stay, but they were beaten and humiliated every day. Nowadays there are only aobut 250 Croats in Bapska, hold as hostages of the chetnics and their leaders D., Nikola, Milenko and Dragan. But, »Historia docet«, the history teaches. Bapska rose from the ashes of the year 1664.; it will rise again form the ashes of the years 1991. and 1992. We all hope so!

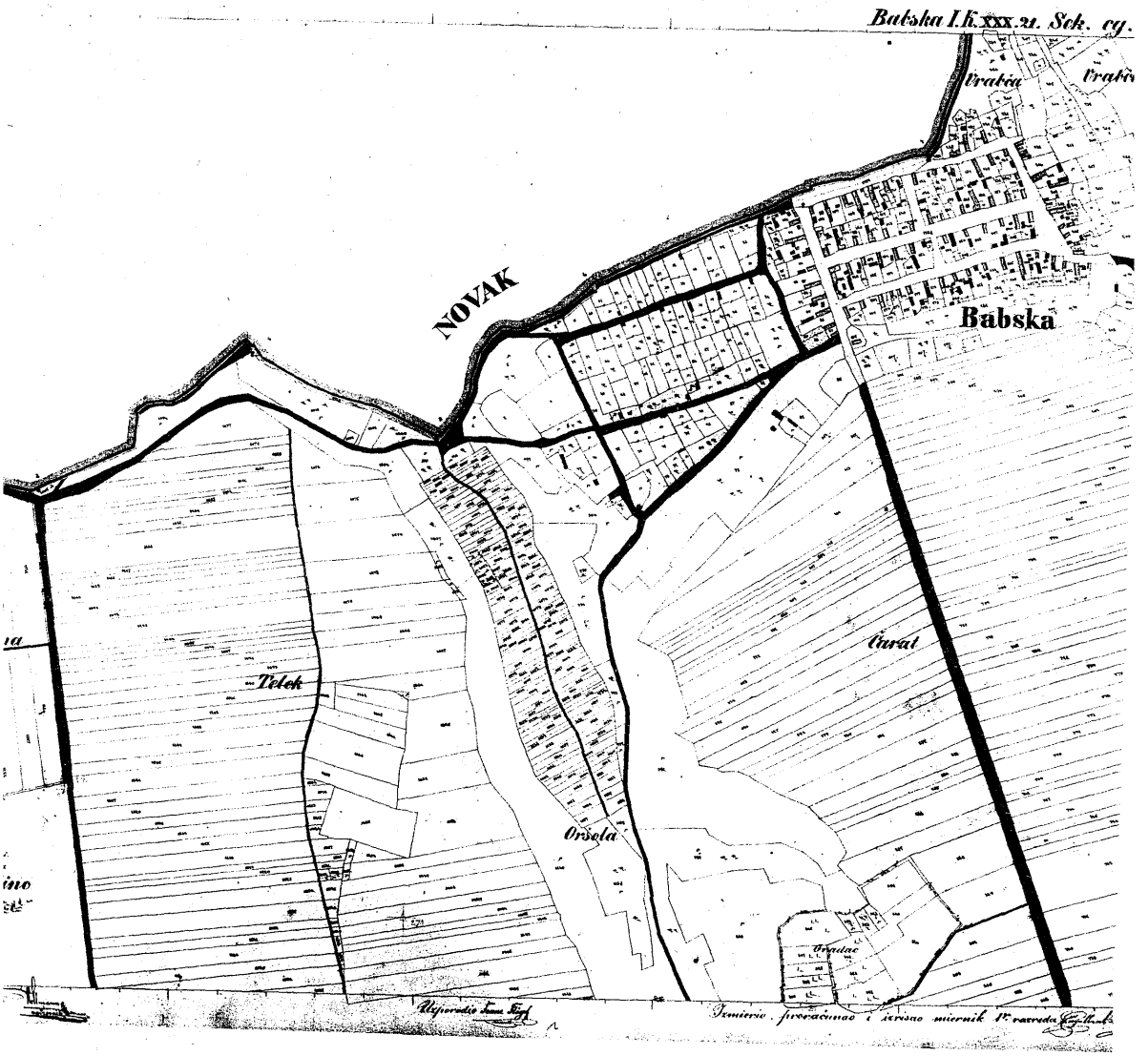

Sela Novak i Bapska na katastarskoj mapi iz 1862. g.

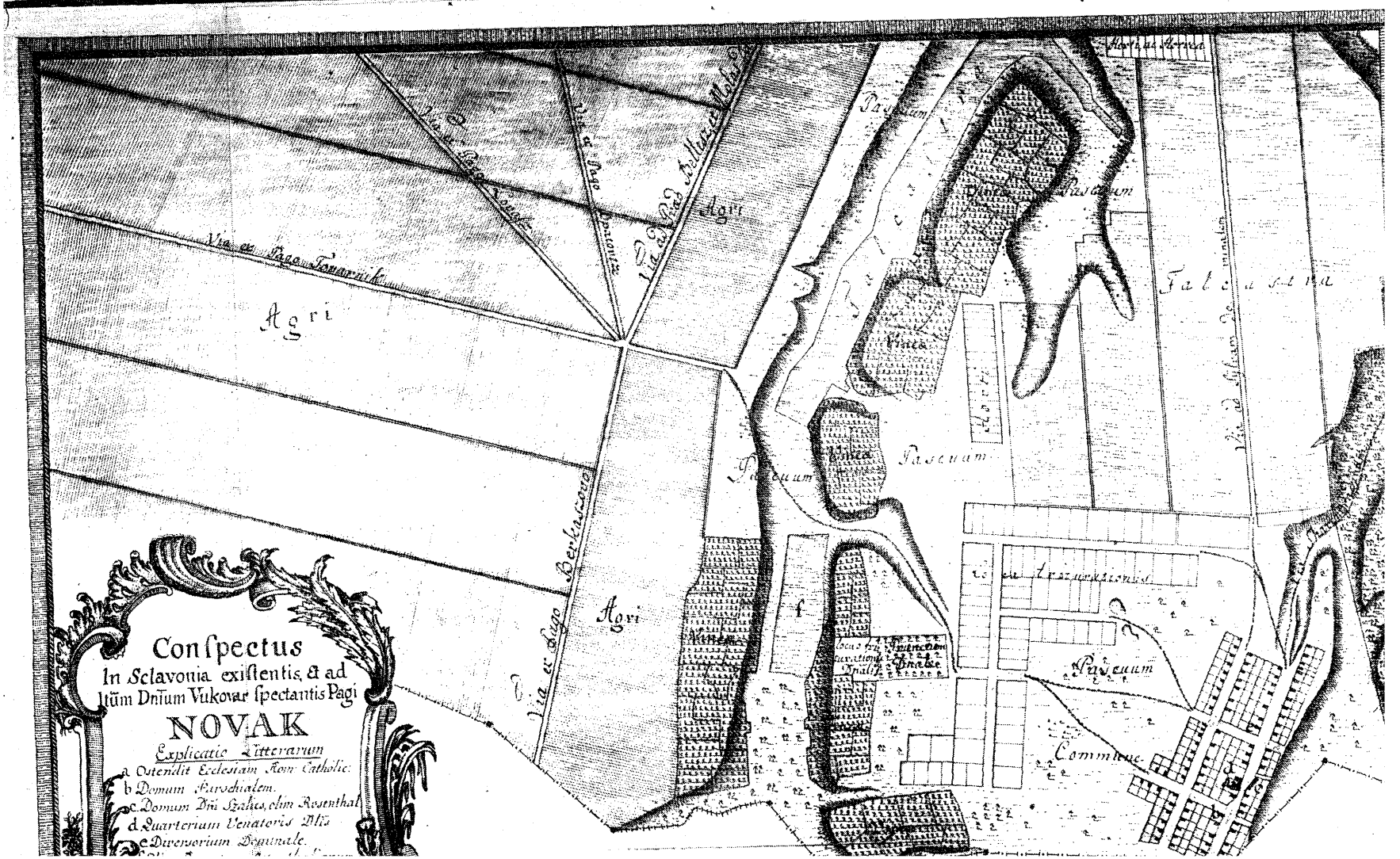
Conspectus
In Sclavonia existentis, & ad
Itūm Dnīum Vukovar spectantis Pagi
NOVAK
Explicatio Litterarum
a Ostendit Ecclesiam Rom: Catholic:
b Domum Parochialem.
c Domum Dni Szalics, olim Rosenthal
d Quarterium Venatoris Dlis
e Diversorium Dominale.
Agri
Agri
Agri
Via ex Pago Tovarnik
Via ex Pago Berkaszovo
Via ad Pagum Bellesz et Molas
Pascuum
Pascuum
Pascuum
Pascuum
Commune
Falcastra
Via ad Sylvam de minutem
Vinea
Vinea
Vinea
Horti
Horti ac Horrea
Locus fri curationis Dnalis
Locus trizurationis

Zemljopisna karta sela NOVAK oko godine 1816.

Legenda u prijevodu:

a Rimokatolička crkava

b Župni stan

c Kuća gospodina Szalics, nekad Rosenthal

d Vlastelinska lovačka kuća

e Svratište vlastelina

f Nekad šljivik Rozenthala

Ostali nazivi na karti:

Agri = oranice, njive

Falcastra = sjenokoše

Horrea = žitnice

Horti = vrtovi

Loca triturationis (Dnalis) = mjesta za vršidbu (vlastelinska)

Pascuum (Commune) = pašnjak (zajednički)

Prenetum Dnala = vlastelinski šljivik

Via ex Pago... = put iz sela (Berkasova...)

Via ad Praed... = put na imanje Beles...

Via ad Sylvam Dominalem = put u vlastelinsku šumu

Via Sharengradinu = put u Šarengrad

Vinea = vinograd

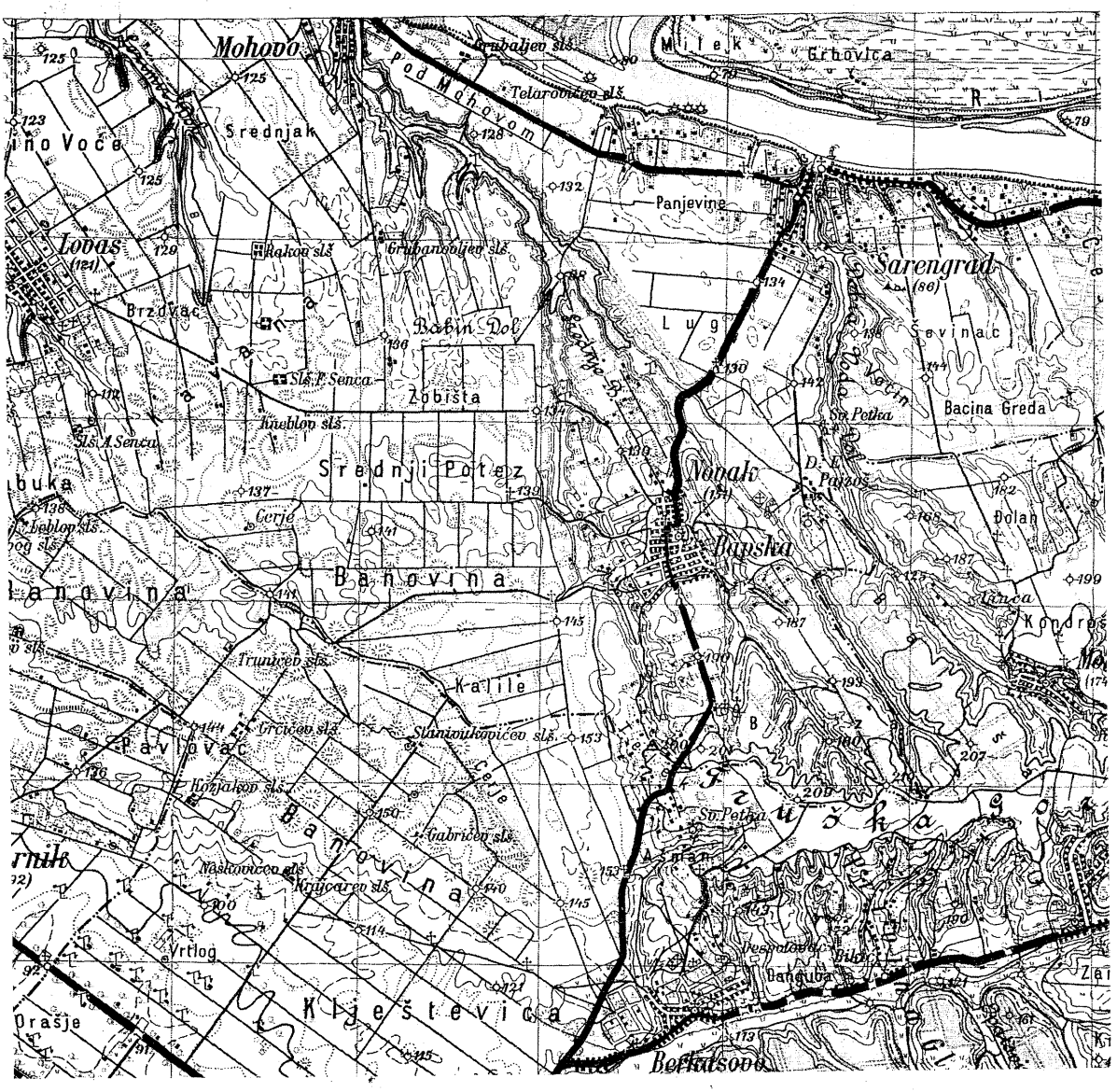

Sela Novak i Bapska na novoj topografskoj karti